

№ 282.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. N. M. P. Loret.
Niedz. św. Damazego P.
Pon. św. Aleksandra M.
Wt. św. Lucyl P. M.
Sr. św. Dyoskora M.
Czw. Waleryana M.
Piąt. św. Euzebiasza.

Wschód słońca: godz. 8 m. 01
Zachód słońca: godz. 3 m. 43
Dług. dnia: godz. 7 m. 44
Ubyło dnia: godz. 9 m. 02

Cena prenumeraty:
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " 50
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 10 grudnia 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pięć. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Wyprzedaż wysortowanych wyrobów platerowanych rozpocznie się 12 grudnia r. b.

W MAGAZYNIE
Tow. Akcyjnego

Norblin, Br. Buch i T. Werner

Krakowskie Przedmieście 67. 4362

100,000 franków

wypłace temu, ktoby dowiódł, że wino szampańskie marki „LOUIS DE BARY” nie jest ORYGINALNE FRANCUSKIE. Względna taniocść wpływa jedynie z oszczędności na cie przy importowaniu wina tego w beczkach. — Hr. LOUIS DE BARY, Reims, rue Lesage 18. Skład: Warszawa, Tamka 41. 4319

The-Bio-Express

ZIELONA № 2.

Nad program wielka sensacja;
„Otcłtań!!!“

Dzieje apadka młodej kobiety. Jedyny autentyczny obraz nowojorskiego T-wa ochrony kobiet. — Ostrzegamy przed naśladownictwem tytułów. =

Wielka atrakcyja

„Obleżenie Saragossy“

4484 Słynny atak szwoleżerów polskich. Dramat ze złotej seryl Ambrosio.

Cukry deserowe
Kakao i Czekolada
Jana Fruzińskiego

Piotrkowska 71
wprost
Pasażu Meyera.
482—r

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 16).

Jutro, o godz. 3 po południu

„Fałszerze pieniędzy“

Jutro o godzinie 8 m 15 wieczorem

„KMICIC“
w poniedziałek o godz. 8 m, 15 wiecz.
„DON KARLOS“

SZAMPAŃSKIE

Doyen & Co
REIMS.
2915

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO
poleca
apteka W. DANIELECKIEGO.
Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12-93. 423r

Numer dzisiejszy składa się z 16-tu stron.

Zupa Rakowa

Z jednej pastylki firmy „TRIUMPH“ otrzymuje się talerz wybornej zupy. 4348

Pastylki oraz szyjki rakowe poleca

Handel Win i delikatesów

A. Trautweina

Piotrkowska Nr. 73 tel. 880.

50% oszczędności opalu,
usuwa wilgoć
patent. **MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA**
Dr. W.P. Kiełkowsk. inż.-chem., Warszawa, Jerozolimska 71

Teatr Łódzki
Cegielniana 63. 4452

Jutro o 3-ej pp. „WESLE” — M. Tarasiewicz.
Jutro o g. 8 m. 15 wiecz. „Romantyczny” —
Ostatni występ M. Tarasiewicza.

Litwini a polacy.

Gdy po usunięciu przez rząd z Wilna biskupa Roppa, administratorem diecezji został młody i energiczny ks. prałat Kazimierz Michałkiewicz, dziekan miński, zastał on w wielu parafiach wileńszczyzny stan zapalny, wywołany przez walkę litwinów z polakami na gruncie kościelnym.

Kierując się sprawiedliwością i jednakowoż sercem tak dla polaków, jak dla litwinów, postanowił ks. administrator Michałkiewicz zająć się szczerze rozpatrzeniem głosów litewskich, bolejących nad upośledzeniem ich nabożeństw, żądających odbywania tych nabożeństw po litewsku we wszystkich parafiach.

Dla rozstrzygnięcia kwestyi zarządził ks. administrator spis ludności i zaczynając od stolicy diecezji, polecił jego wykonanie księżom litewskim, dla uniknięcia zarzutów stronniczości.

Okazało się, że na 95 tys. katolików w Wilnie, znajduje się 2,227 litwinów, którzy posiadają wyłącznie dla swego użytku kościołów. Mikołaja.

Reszta pozostałych kościołów, w liczbie 16, należy do polaków; czyli na 5,500 polaków przypada 1 kościół.

Wynika stąd, że sironą pokrzywdzoną byłyby raczej polacy niż zaś litwini.

Nie pozostał jednak sprawiedliwy administrator na tym jednym dowodzie i zarządził spis ludności katolickiej w całej diecezji, utworzwszy na ten cel komisję, w skład której wchodziła przeważna część litwinów. Na czele tej komisji stanął redaktor litewskiego pisma „Viltis”. Ale niezwłocznie w obozie litewskim powstały okrzyki niezadowolenia, spowodowane zapewne wynikiem spisu ludności, który w niejednej miejscowości nadszedzianiem wypadł na korzyść polaków.

Zaczęły się zarzuty, że polacy przeprowadzili bezwzględnie agitację przeciw litewską, mówiono nawet o jakichś najściach, gwałtach, którymi jakoby posługiwało się nasze społeczeństwo przy spisie ludności.

W obronie „uciśnionych” stanęło rosyjskie pismo „Nowoje Wremia”, które spowodowało, że „departament wyznań obcych” zażądał wytłumaczenia postępków ks. Michałkiewicza, dążącego do „rozniecenia sporu litewsko-polskiego”.

Ze swej strony rozpoczął działalność „Związek do odzyskania praw litewskiego języka w kościele rzymsko-katolickim na Litwie”.

Duszą tego „Związku” są dwaj zasuspendowani księża litewscy; instrumentem ich działalności—denuncjacje. Powstają oni na ks. administratora Michałkiewicza, że polonizuje lud, powstają na księży polaków, że z ambony prowadzą „złą prowokację i niewają buntownicze mowy”. Związek żąda więc od general-gubernatora wileńskiego, aby on wdał się w kwestyę litewską.

A. K.

W sprawie stosunków polsko-żydowskich.

W „Odeskich Nowostiach” pojawił się artykuł w sprawie stosunków żydowsko-polskich p. Żabotinskiego, który, wychodząc z założenia, że Królestwo Polskie nie jest krajem wyłącznie polskim, lecz polsko-żydowskim, ostrzega społeczeństwo polskie przed następstwami nieuznawania tego faktu. „Nowa Gazeta” odiera wywody odeskiego publicyisty twierdzeniem, że antysemityzm, sprzeczny z duchem humanitarnym narodu polskiego, nie znajduje aprobaty w szerokich kołach społeczeństwa.

„P. Żabotinski—pisze «Nowa Gazeta»—publicysta rosyjsko-żydowski, typu nacjonalistyczno-żydowskiego, rozpatruje sprawy polsko-żydowskie z zupełną nieznajomością rzeczy i pod kątem specjalnego nacjonalizmu. Żałować należy, że tacy niepowołani doradcy, zgola nie wyczuwający tu-tejszej atmosfery, miesza się do dyskusji, wikłając jeszcze i tak już pogmatwany i bolesny problemat. Takie samowolne rzecznictwo człowieka, który orientuje się w naszych sprawach bądź na podstawie balamietów prasy żargonowej, bądź podług przeszarżowanych oddźwięków tu-tejszego antysemityzmu, bądź wreszcie podług swoich osobliwych koncepcji nacjonalistycznych, rzecznictwo takie nieproszone i wysoce nietaktowne wyrządza tylko szkodę słusznym interesom sprawy żydowskiej.”

Żydzi nienawidzą antysemityzmu, walczą z nim. Widocznie więc jest dla nich szkodliwy. Poczóż tedy tak gorliwie i tak skutecznie pracują nad jego utrwaleniem w Polsce nacjonałści żydowskiej — panowie Żabotyńscy? Łatwo zrozumieć, jakie będą następstwa ich głosu. Byliśmy dotychczas przeswiadczeni, że mamy własną Ojczyznę. Pan Żabotinski przekonywa nas, że jej nie mamy, bo kraj naszych przodków, naszych dziejów, naszych postoi — to kraj polsko-żydowski. Innymi słowy litwacy — to jego zdobywcy. Oliwa na ogień! Nie oliwa — dynamit! Skuteczniej antysemityzmu podżęgać niepodobna. Słusznie „Nowa Gazeta” karci i protestuje. Ale niechże pamięta o tych czynnikach i wtedy, gdy sądzi antysemityzm polski. Winowajców dużo — różni.

Srodek leczniczy dla ministrów.

„Grażdanin” zamieszcza dwie satyry na pracę ministrów oświaty i ich położenie.

„Jeden z przyjaciół spotyka byłego ministra Schwartza.

— Co się z panem stało? — pyta przyjaciel — toć pan odmłodził o dwadzieścia lat!

— Przeprowadziłem znakomitą kuracyę!

— A gdzież to?

— Trzy lata byłem ministrem i zestarzałem się o dwadzieścia lat — wystąpiłem i, jak pan widzisz, od razu odmłodziłem. Polecam każdemu ten uzdrawiający prysznic — oddanie teki, wobec którego prysznic Charcot'a są śmiechu warte.

I podskakując z nadmiaru sił młodzieńczych, Schwartz puścił się w pogoń za piękną damą, by obrzucić ją... spojrzeniem donżuana.

Zupełny kontrast znajdujemy w drugim spotkaniu:

Tęgoż dnia przyjaciel spotyka obecnego ministra oświaty Kasso. Schudł; ledwie nogi za sobą ciągnie; oczy wpadnięte.

— Co to panu? — gdzież pańska młodość?

— Złe się czuję...

— Co panu jest?

— Influenza, którą doktor przezwał stanowiskiem ministeryalnym. Wyobraź pan sobie, że ani się nie chce zjeść befsztyku, ani damie zajrzeć pod kapelusze, a oświata ludowa jest gorsza od oleju rycynowego.

— Trzeba coprędzej się leczyć.

— Jak?

— Isó za przykładem Schwartz'a i ustąpić”.

KRONIKA.

(—) W sprawie nieuczciwej konkurencji. Rada Stowarzyszenia kupców poskich nadesłała nam zawiadomienie treści następującej:

„Jedną z najbardziej bolących kwestyi, dotykającą kupiectwo nasze, jest zwalczanie ciągle niemal codziennie, nieuczciwej konkurencji, wytwarzanej przez niekulturalne, nieuspołecznione jednostki kupieckie. Formy tej nieuczciwej konkurencji są bardzo różnorodne, bądź to przez podszycanie się pod obcą firmę, markę, bądź to przez bałamucenie mniej kulturalnej publiczności za pomocą ogłoszeń w pismach codziennych miejscowych i rosyjskich o dostarczaniu pary doskonałego warszawskiego obuwia, lub najlepszego materiału na kostium za rubla z kopiejkami, co podrywa opinię naszym wyrobom, bądź wreszcie — i to jest zjawiskiem codziennem — przez nieprzestrzeżenie przepisów o długości godzin handlu.

Te niezdrowe objawy naszego życia handlowego zniewoliły radę Stowarzyszenia do opracowania odpowiedniego wniosku prawodawczego „O nieuczciwej konkurencji”. Że jednak wyroczenia te mogą jeszcze długo przynosić uszczerbek kulturalniejszemu kupiectwu, zanim opracowywany szczegółowo projekt uzyska sankcyę prawodawczą, rada Stowarzyszenia postanowiła wystąpić z odpowiednio umotywowanym podaniem do władz miejscowych z prośbą o odpowiednią pomoc”.

(—) **Wodociąg.** Na wiosnę roku przyszłego zapowiadziany jest w Warszawie wszechrosyjski zjazd inżynierów wodociągowych. Podczas zjazdu ma się odbyć wystawa urządzeń wodociągowych, przeciw pożarowych i techniczno-sanitarnych, o ile firmy tutejsze będą widziały w tem swój interes i zechcą wziąć w wystawie udział.

Spodziewany jest przyjazd około 300 inżynierów specjalistów z różnych dzielnic Rosyi. Zjazd tego rodzaju odbył się już w Warszawie przed laty kilkunastu. Warto aby na nim można było poruszyć sprawę kanalizacji Łodzi. Zapewne ku temu p. prezydent wybierze kilku fachowych inżynierów i plany, które do tego czasu powinien wykończyć Lindley — prześle na zjazd specjalistów.

Trzeba już wcześniej pomysleć o tym projekcie. Przekazujemy kwestyę tę również Łódzkiemu Stowarzyszeniu techników.

(—) **Sprawy podatkowe.** Komisya finansowa Dumy, która rozważała sprawę zniesienia podatku mieszkaniowego w chwili wprowadzenia podatku dochodowego i połączonego ze zniesieniem tem pozbawienia części obywateli praw wyborczych, powzięła uchwałę następującą:

O osobisty podatek przemysłowy, dający prawo uczestniczenia w wyborach do Dumy, postanowiono utrzymać, z tem jednak, żeby sama, płacona tytułem osobistego podatku przemysłowego, doliczana była do sumy przypadającego na daną osobę podatku dochodowego. Podatek mieszkaniowy uchwalono znieść z równoczesnym wyrażeniem życzenia, ażeby ministerstwo spraw wewnętrznych opracowało projekt ustawy, nadającej prawa wyborcze do Dumy osobom, opłacającym podatek dochodowy w wysokości mniej więcej płacnego obecnie podatku mieszkaniowego.

(a) **Sprawy budowlane.** Komisya techniczno-budowlana przy magistracie łódzkim, pod przewodnictwem prezydenta rz. r. st. W. Pieńkowskiego wczoraj obejrzała następujące miejscowości:

Przy ulicy Nowo Cegielnianej № 26, gdzie Icek Blumenflucht zaprojektował urządzenie fabrykę smarów; przy ulicy Andrzeja nr. 33, Antoniego Frankusa, gdzie zamierzono założyć fabrykę pończoch i trykotaży we wzniesionym już budynku; przy ulicy Zakątnej nr. 86, Adolfa Stetka gdzie na pustym placu ma stanąć fabryka waty; przy ulicy Lipowej nr. 15, gdzie postanowiono urządzenie kantor przy fabryce wstążek Roberta Weiraucha.

Komisya opinię swoją przesłała do zatwierdzenia rządu gubernialnego piotrkowskiego.

W nieruchomości przy ulicy Nowo Cegielnianej nr. 34 Moszka Ginzburga, przedsiębiorcy Zenach Padowicz i Abram Judenhert urządzili bez pozwolenia dwie fabryki mechaniczne sznurówadeł do obuwia.

Komisya postanowiła zamknąć te fabryki, jeżeli właściciele nie uzyskają w odpowiednim terminie pozwolenia władzy.

(a) **Zatwierdzone plany.** Wydział techniczny rządu gubernialnego zatwierdził plany następujące: Augusta Stechbarta, na budowę przedziałni mechanicznej, według poprzednio opracowanego szkicu, oraz nadbudowanie drugiego piętra na istniejącej przedziałni i wzniesienie szopy na mu-

rowanych filarach, na posesyi przy ulicy Dąbrowskiej № 35, Stanisława Angersteina, na dobudowanie murowanego piętrowego składu gotowych towarów do istniejącego budynku mechanicznej tkalni przy ulicy Pańskiej № 125; Mendla Brajtbarta na budowę 3-piętrowego z treflem i suterynami domu mieszkalnego z dwoma biurkami i szopy, przy ulicy Wólczńskiej № 65; Moszka Zarzewskiego i Mendla Kleinallehrera, na budowę 3-piętrowego z treflem, domu mieszkalnego oraz zabudowań gospodarczych z ustępami przy ulicy Nowo-Cegielnianej № 59.

(x) Ze Stow. pracowników handlowych i przemysłowych. Zarząd Stowarzyszenia w myśl rozstrzygniętych w swoim czasie zawiadomień przypomina Stowarzyszonym, że w niedzielę dnia 11 grudnia o godzinie 6-ej po południu w lokalu Stowarzyszenia (Piotrkowska 120) Dr. filozofii p. Stanisław Majewski wygłosi drugą część interesującego odczytu „Handel wszechświatowy“ (którego pierwszą część była przez niego wygłoszoną w d. 20-go listopada) oraz wstęp do odczytu „Wielki przemysł“.

(a) Z Tow. Hygienicznego. Zarząd Łódzkiego oddziału Towarzystwa higienicznego warszawskiego, aby przeciwdziałać szerzącej się szkarlatynie wydrukował przeszło 8,000 egzemplarzy broszurki o tej chorobie w opracowaniu dr. Władysława Schoeneicha, naczelnego lekarza szpitala Anny Maryi, w polskim i niemieckim języku. Broszury te zostały rozesłane do duchowieństwa katolickiego i ewangelickiego, w celu rozpowszechnienia wśród ludności.

(a) Z Tow. Kredytowego m. Łodzi. W dniu 14 grudnia w sali Tow. Kredytowego miejskiego odbędzie się losowanie listów zastawnych seryi 3, 4, 5, 6 i 7-ej, na ogólną sumę rb. 451,000. Serya trzecia poraz ostatni idzie do losowania i całym będzie umorzona.

(h) Z Towarzystwa rzemieślniczo-śpiewaczego „Lira“. Wczoraj w lokalu własnym przy ul. Mikołajewskiej nr. 11 odbyło się zwyczajne zebranie ogólne członków tego Towarzystwa.

O godzinie 6 wieczorem, prezes pan Stanisław Goszczyński w obecności 74 członków zajął zebranie.

Na przewodniczącego zebrania wybrany jednomyślnie p. Mieczysław Nitecki streszczył działalność s. p. Wacława Morsztynkiewicza b. prezesa „Liry“ i prosił zebranych o uczczenie pamięci jego przez powstanie z miejsca. Zebrani powstali.

Na asesora przewodniczący zaprosił pp. Antoniego Piotrowskiego i Wacława Adamczewskiego, a na sekretarza p. Sawickiego.

Sprawozdanie kasowe wykazało wpływy rb. 5574 kop. 55, wydatku rubli 5608 kop. 21, niedoboru 33 rubli 66 kop.

Komisja rewizyjna składała się tylko z jednego członka, który nie przedstawił sprawozdania, zebrani więc uchwalili, by wybrana komisja rewizyjna, dokonała rewizji ksiąg kasowych i rachunków i w przeciągu 2 tygodni przedstawiła sprawozdanie ogółowi, przez wywieszenie w lokalu.

Przyjęto budżet na rok 1911 obliczający wpływy na 2950 rubli, wydatki na 2650 rubli.

Dyskusja nad wnioskami dotyczącymi gospodarki wewnętrznej, była nader ożywiona i tylko dzięki umiejętności przewodnictwa seichly osobiste napaści, na ludzi, którzy wiele pracy i czasu poświęcili, by instytucję podnieść.

A chodziło o drobnostki, np. o kawałek płótna ze scenki, lub wydatek kopiejkowy. Wnioskodawcy tak rzeczy stawiali, jakby mieli na celu nie zasadę, ale dokuczenie komuś za to, że nie pozwolił na wybryki jednostek.

Po uporaniu się z przeciwnikami i przekonaniu ich, że nie mają racji, przystąpiono do wyboru członków zarządu, który cały zrzekł się mandatów.

Na prezesa wybrano dr. Józefa Jokla, pomimo iż zrzekł się tej godności. Na wice-prezesa wybrano p. Mieczysława Niteckiego, który mandatu nie przyjął, wskutek czego przez powtórne głosowanie na wice-prezesa wybrano p. Antoniego Piotrowskiego. Na sekretarza wybrano p. Zygmunta Bredla, a na jego zastępców pp. Kazimierza Domańskiego i Władysława Konopczyńskiego. Na skarbnika p. Adama Popielskiego, a na zastępcę p. Józefa Cackę.

Na gospodarza wybrano pana Wacława Balcerzaka, a na zastępców pp. Teodora Adamkiewicza

i Wincentego Kusaka. Na członków zarządu pp. Franciszka Mikrzewskiego, Władysława Kopezyńskiego, Władysława Poselta i Stanisława Piotrowicza. Na ich zastępców — p. Leonarda Daniellaka i pannę Waleryę Kamocką.

Na kierownika artystycznego wybrano p. Edmunda Sawickiego, a na bibliotekarza i inspektora chóru p. Smolarka.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Romana Kołaskiego, Adolfa Ercińskiego i Adama Rybarkiewicza.

Był prezes, pan Stanisław Goszczyński, rozstając się z zarządem, jako życzliwy instytucji, lecz zniechęcony do pracy wskutek osobistych napaści, zachęcał nowy zarząd do dalszej pracy, aby instytucja utrzymała się na tym posterunku, do którego przez szereg lat dążono.

(f) Z Tow. esperantystów. Dnia 17 bież. m. Tow. esperantystów urządza raut doroczny, nad programem którego rozwinięto gorączkową pracę. Kółko dramatyczne Tow. wystawi dwie jednoaktówki (po polsku), śpiew solowy znajdzie przedstawiciele w p. Sliwerskiej i p. Górskim, sympatycznie znanych amatorach; następnie kwartet smyczkowy pp.: Tymowski, Koźmiński, Goebel i Dudziński popisywać się będzie grą skrzypcową, skrzypce solo — p. Lachowski. Prócz tego wystąpi także chór mieszany p. Maryi Wilkoszewskiej, oraz kilku panów wygłosi deklamacje i monologi. Program będzie więc bardzo uromatyczny. Na ten sympatycznie zapowiadający się wieczór zamiejscowe towarzystwa esperantystów obiecały przysłać swych delegatów.

(a) Z Łódzkiego Tow. entomologów. W sobotę, dnia 3 b. m., w lokalu przy ul. Piotrkowskiej nr. 292, odbyło się pod przewodnictwem p. E. Korba ogólne zebranie członków. Po przejrzeniu ostatecznej korekty czasopisma „Entomolog Polski“, które w przyszłym tygodniu wyjdzie już z druku i po załatwieniu kilku kwestyj bieżących, cały czas około 3 ch godzin, zebrani spędzili na oglądaniu nadzwyczaj pięknych okazów luskoskrzydłych i tegopokrywych, sprowadzonych przez p. K. z Indo-Australii. Wiele pięknych okazów członkowie nabyli do swoich zbiorów. Przedstawione przez p. H. Boya okazy kankaskie, zebrane przez niego w tym roku, wzbudziły również wielkie zainteresowanie i znajdowały wielu nabywców. Zapowiedzianą pogadankę pana B. o jego podróży po Kankazie z powodu zbyt późnionej pory odłożono do następnego zebrania.

(a) Z Tow. dobroczynności. Wczoraj, o godz. 6 wieczorem, w gmachu przytułku dla starców i kalek (Dzielnia 52) odbyło się posiedzenie zarządu chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności pod przewodnictwem wice-prezesa p. Rudolfa Zieglera. Rozważano sprawy następujące:

Małżonkowie Braunowie, opierając się na wyroku sądowym, żądają zwrotu placu przy ul. Rokicińskiej, oddanego nieprawnie przez magistrat w posiadanie szpitala Anny Maryi.

Sprawę tę załatwić można dwojako: albo zapłacić wartość placu, albo też dać w zamian takiejże samej wartości przestrzeń ziemi. Podobno p. Herbst już zaofiarował się oddać w zamian wzmiankowanego jeden z własnych placów dla załatwienia tej kwestyi spornej.

Szpital Anny Maryi, jak wiadomo, przeszedł na wyłączną własność i pod opiekę chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności, które w tej sprawie zwoła zebranie ogólne nadzwyczajne.

Termin zebrania ustanowi zarząd na następnym posiedzeniu.

Postanowiono doroczną „gwiazdkę“ dla pensjonarzy domu starców i kalek urządzić dnia 22 grudnia, o godz. 4 po południu. Zajmie się tem komitet przytułku.

Idąc za przykładem lat ubiegłych, uchwalono rozdać najbiedniejszym mieszkańcom Łodzi węgiel, w myśl zapisu, uczynionego w roku 1906 przez Towarzystwo przemysłowców okręgu łódzkiego, w celu uczczenia pamięci zmarłego Juliusza Kunitzera.

Zapis wynosi rb. 1,700, a odsetki idą corocznie na kupno węgla dla ubogich.

Odczytano protokoły komitetu domu starców i kalek oraz komitetu przytułku noclegowego, zasiadającego wspólnie z komitetem przeciwzabraczym.

Gospodarzem nieruchomości przy ul. Cmentarnej pozostaje nadal komitet domu noclegowego,

który wydzielił niezbędne pomieszczenie dla komitetu przeciwzabraczego.

Przewodniczący komitetu zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kochanówce, p. Weil, postawił wniosek, aby zarząd w przyszłości ograniczył przyjmowanie chorych na koszt Towarzystwa dobroczynności, ponieważ zakład stale przepełniony nie jest w stanie uczynić zadość wymaganom Towarzystwa. Sprawę tę postanowiono rozpatrzyć bliżej na jednym z następnych posiedzeń zarządu.

Do przytułku przyjęto 6 osób. Jedna z nich wnosi tytułem jednorazowej ofiary rb. 100, druga rb. 70.

Posiedzenie zamknięto o godz. 8-ej wieczorem.

(x) Tow. „Wiedza“. Jutro, o godz. 3 po południu, w sali jadalnej fabryki Geyera (Piotrkowska 289) Towarzystwo „Wiedza“ urządza odczyt dla dorosłych p. t. „Jak powstał handel i przemysł w Polsce w XIV i XV wieku“.

Odczyt ten wygłosi dr. filozofii p. Stanisław Majewski. Wejście po 5 kop. Dla członków „Wiedzy“ bezpłatnie.

(a) Ze stowarzyszenia pracowników handlowo-przemysłowych. Pod przewodnictwem wice-prezesa p. Ludwika Kłokockiego, odbyło się posiedzenie zarządu Stowarzyszenia pracowników handlowo-przemysłowych, w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej nr. 120.

Przedstawiły sprawozdania kasowe za listopad r. b. wydziały oświatowy i dochodów niestałych. Stwierdzono, że na czterech urzędzonych zabawach frekwencja była dobra, uczestniczyło 300 członków i 75 wprowadzonych gości. Wpływy z zabaw powiększyły fundusze instytucji.

Przyjęto do wiadomości, że dalszy ciąg odczytu p. t. „Handel wszechświatowy“ oraz wstęp do odczytu zatytułowanego „Wielki przemysł“ wygłoszone będą przez d-ra filozofii p. St. Majewskiego, w dniu 11 grudnia r. b., w lokalu Stowarzyszenia przy ulicy Piotrkowskiej nr. 120.

Postanowiono urządzić bal na rzecz kasy pożyczek i wsparć, jaka zostanie otwarta przy Stowarzyszeniu w dniu 1 stycznia r. b.

Komitet dochodów niestałych urządzi bal dnia 7 stycznia, w Białej sali Hotelu Manteuffla.

Wydziały pośrednictwa pracy i gospodarzy — przedstawić winny swoje sprawozdania na następnym posiedzeniu zarządu.

(x) Odczyt o Maryi Konopnickiej. Dla uczczenia pamięci Maryi Konopnickiej Tow. Kultury Polskiej urządza w poniedziałek dnia 19 b. m. odczyt, który wygłosi Leo Belmont.

Bilety są do nabycia w biurze dzienników „Promień“ (Piotrkowska 81).

(x) Odczyt Eug. Sokołowskiego p. t. „Postęp a życie“ odbędzie się w niedzielę dnia 11 b. m. o godz. 7 i pół w lokalu pracowników handlowych przy ul. Spacerowej № 21.

P. Sokołowski, jedna z najsympatyczniejszych w społeczeństwie naszym osobistości, człowiek wszechstronnie wykształcony i utalentowany, rolnik, prawnik, publicysta, działacz społeczny, mówca z Bożej łaski, niezmordowany siewca oświaty, podróżnik esteta i posiadacz cennej galeryi, ma już w Łodzi tysiące zwolenników, którzy niezawodnie pośpieszą by polubionego prelegenta raz jeszcze usłyszeć.

(x) O ochronki I. Zarząd ochronki I katolickiej przy ulicy Smugowej zawiadamia, że dochód z przedstawienia teatralnego urządzonego w dniu 21 listopada na korzyść tejże ochronki w teatrze Zelworowicza przynosił rb. 1071 k. 39. wydatki uczyniły rb. 490 kop. 69.

Przelano zatem do kasy ochronki czystego dochodu rb. 580 kop. 70.

(x) Osobiste. Zdrowie mecenasa Maternickiego, który nagle zachorował w sądzie pabianickim, znacznie się polepszyło.

Zyczymy mu jaknajrychlejszego powrotu do dalszej, pożytecznej pracy.

(—) Egzaminy eksternów. Ministerium oświaty zawiadomiło, że egzaminy na świadectwa gimnazjalne i szkół realnych odbywać się mogą jedynie w końcu roku szkolnego, razem z uczniami. Dotychczas takie egzaminy można było zdawać również z początkiem roku szkolnego.

(x) Z Instytutu języków nowożytnych. W instytucie języków nowożytnych d-ra Kammera od-

byli się w ubiegłym tygodniu egzamina z języka niemieckiego (gramatyka i korespondencja).

Oprócz dwóch uczniów, którzy się dobrowolnie uchylili od egzaminu, zdali wszyscy. Szczególniej wyróżnili się pp. Władysława i Aleksandra Balwińskiego z Pabianic, które w dowód uznania za świetne postępy, zrobione w korespondencji niemieckiej, obdarzone zostały tytułem nagrody cennymi książkami.

Egzamina z języków francuskiego i angielskiego odbędą się w końcu grudnia, następne zaś z niemieckiego, polskiego i rosyjskiego wyznaczone są na styczeń.

(—) **Samorząd w Królestwie.** „Dziennik Petersburski” pisze, że o samorządzie właściwie nie ma co marzyć; wszystkie okoliczności, towarzyszące dotychczas obradom nad odrębnym projektem pozwalają przypuszczać, iż za „życia” III Dumi prawem się on nie stanie.

(—) **Projekty robotnicze.** Październikowcy domagają się, aby na porządek dzienny posiedzeń Dumi państwowej wprowadzono jaknajprędzej projekty ustawodawstwa robotniczego.

(x) **O płacę.** Robotnicy fabryki Moisie Epsztejn czując się źle wynagradzanymi, wymówili pracę i po czterech dniach opuścili wczoraj fabrykę. Moisie Epsztejn wyrabia kamgarny, placąc za dość uciążliwą robotę 4 i pół do 5 kop., a za białą po 4 kop., gdzieindziej za tą pracę pobierają robotnicy od 6 do 6 i pół kop. i dla tego u Moisie Epszteina można zarobić zaledwie kilka rubli tygodniowo.

(—) **Oświetlenie wagonów.** Ministerium komunikacji postanowiło zupełnie zaniechać używania świec do oświetlania wagonów, a natomiast we wszystkich pociągach wprowadzić oświetlenie gazowe lub elektryczne.

(—) **Miejsca w pociągach.** Ministerium komunikacji zadecydowało ponumerować wszystkie miejsca w wagonach we wszystkich pociągach wychodzących z Petersburga i na wszystkie te miejsca wydawane będą bilety, jak to praktykuje się w pociągach z wagonami sypialniami, albo bezpłatnie, albo za opłatą 5 kop.

(f) **Kalendarze terminowe na rok 1911** wydał już skład papieru i materiałów piśmiennych A. Tybera (Piotrkowska 49). Drukowane są na papierze przyzwoitym, czcionkami wyraźnymi i estetycznymi. Oprawa dobra.

(a) **Przeciwko bandytyzmowi.** W ubiegłą środę gubernator piotrkowski wezwał wszystkich komisarzy cyrkulacyjnych i ich pomocników, w celu rozważenia sprawy przedsięwzięcia energicznych środków dążących do wytopienia grasujących w ostatnich czasach band, które dokonywały w Łodzi napadów zbrojnych, rabunków i zabójstw.

(h) **Kary sądowe.** Sędzia pokoju XI rewiru skazał Dawida Radzynaera za nieporządki na 100 rb. kary lub 1 miesiąc aresztu.

Za niezachowanie przepisów meldunkowych Franciszek Kotas skazany został na 5 rubli kary lub 1 dzień aresztu.

(b) **Sztuczka złodziejska.** Stanisław Radzyński zawiadomił wydział śledczy że posłał swego chłopca z rękawiczkami na ulicę Nowomiejską do Fuksa. Kiedy chłopiec wchodził do bramy, jakiś człowiek powiedział mu że Fuksa niema w domu, więc niech rękawiczki zostawi u stróża. Chłopiec zastosował się do rady i pudło z rękawiczkami oddał stróżowi.

Następnie Radzyński poszedł i dowiedział się od Fuksa iż ten rękawiczek nie ma i stróż również oświadczył, że żadnego pudła z rękawiczkami nikt u niego nie zostawił.

(h) **Systematyczna kradzież.** Józef Szczupak i Marcin Szczupak, pracując w cukrowni Grünblata (Piotrkowska № 52) w porze nocnej przez otwór w kuchni dostawali się do sklepu i kradli pieniądze i towar. Obu schwytano na gorącym uczynku. Sędzia pokoju skazał Józefa Szczupaka na 5 miesięcy więzienia, a Marcina Szczupaka, jako nieletniego, oddał pod dozór matki.

(h) **Z sądu.** Wójt gminy Góra, Józef Dąbrowski, oskarżony był, iż spotkawszy włóścianina M. Czarneckiego, bez powodu posadził go w areszcie, wraz z odsłanającym karę Szymanskiem.

Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego, po rozpatrzeniu sprawy z braku dowodów Dąbrowskiego uwolnił od odpowiedzialności sądowej.

(h) **Za pozbawienie się zębów.** 21-letni Zel-

man Sieradzki, oskarżony był o rozmyślne pozbawienie się zębów, by uwolnić się od służby wojskowej.

Eksperti lekarze Fiszer i Gorski podczas badania sądowego orzekli, iż zęby zostały usunięte, lecz czy rozmyślnie stwierdzić tego nie są w możności.

Taką samą opinię wydał i dentysta Zadlewicz.

Sędzia, polegając na orzeczeniu komisji wojskowej, skazał Sieradzkiego na 3 miesiące więzienia wojennego w oddzielnej celi i po odbyciu tej kary, na odbycie służby wojskowej.

(h) **Za pracę nocną.** Fabrykanta Ernsta ze Zgierza, za zezwolenie robotnikom na pracę w nocy, skazano na 25 rubli kary lub siedem dni aresztu.

(h) **Za kradzież.** Sędzia pokoju XIII rewiru skazał Michała Wisniewskiego i Józefa Wisniewską po 3 miesiące więzienia, za kradzież rozmaitych rzeczy z mieszkania Dąbrowskich.

(h) **Kalectwo dobrowolne.** 23-letni Jozek Jakóbowicz był oskarżony przez komisję poborową w Łasku, że rozmyślnie uszkodził sobie rękę, by uchylić się od powinności wojskowej. Jakóbowicz był pod obserwacją w szpitalach: w Łasku, Piotrkowie i w Ujazdowskim w Warszawie. Otrzymał biały bilet, jako wolny, przeciw czemu komisja poborowa w Łasku zaprotestowała, a sąd w Łasku uznał Jakóbowicza winnym i skazał go na 4 miesiące więzienia wojennego i na odbycie służby wojskowej. W drodze apelacyjnej rozpatrywał zjazd tę sprawę. Oskarżonego badali doktorzy: Brentigam, Krusche i Watten; orzekli oni rozmyślne uszkodzenie ręki. Zjazd wyrok i instancji zatwierdził.

(h) **Wyjaśnienie.** Rada ministrów wyjaśniła, że sklepy apteczne nie są obowiązane znać wszystkich lekarzy, ani posiadać u siebie ich spisu; z tego więc powodu nie mają prawa wydawać trucizny lub silnie działających środków leczniczych jeżeli się nie przekonają, że żądający rzeczywiście jest lekarzem.

Wyjaśnienie nastąpiło z powodu skargi wielu lekarzy, że sklepy apteczne, odmawiają wydawania środków trujących lub silnie działających nawet przy przedstawieniu recepty podpisanej przez lekarza.

(a) **Zagadkowa śmierć.** W domu przy ulicy Zakątnej № 72, mieszkali małżonkowie 75-letni Karol i 61-letnia Marta Drews należący do sfer robotniczych.

Sąsiedzi przez cały dzień nie widzieli Drewsów. Zanepokojeni zaczęli nad wieczorem dobijać się lecz napróżno. Wezwawszy ślusarza i policję otworzono drzwi. Oboje małżonków zastano nieżywych.

Lekarz, sprawdzwszy zgon, wyłączył podejrzenie o zabójstwo. Przypuszczają, że śmierć nastąpiła skutkiem zaczadzenia.

Zwłoki zabezpieczono do zejścia władz sądowych.

(h) **Falszywy alarm.** Wczoraj, o godz. 5 minut 40 wieczorem, II i IV oddziały straży ogniowej ochotniczej wezwano na ul. Pańską pod nr. 147, gdzie przybywszy, ognia nie znalazły.

(h) **Zapalenie się sędziy.** Wczoraj, o godzinie 12 w południe, wezwano I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej i straż miejską na ul. Średnią pod nr. 80. Palily się sędze, które ugasili kominiarze.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległo pięć osób, z których dwie odwiezione do szpitala Poznańskich, jedną do mieszkania na ul. Konstantynowska, jedną odesłano do Przystanku noclegowego na ul. Cmentarna.

— Przy ul. Drewnowskiej, w polu, znaleziony został trup młodego człowieka, lat około 20, z nazwiska nieznanego. Śmierć stwierdził lekarz Pogotowia, przyczyna jej nieznana.

— Na ul. Wólczańskej nr. 63 Henryk Wojdas, pośrednik handlowy, lat 60, przejechał został wozem i odniósł okaleczenie głowy.

— Na ul. Lipowej nr. 9 na pracującego przy budowlę cieżką, Adama Karpińskiego, lat 63, z rusztowania spadła cegła i zranila go w głowę.

(—) Tow. Kredytowe miejskie w Piotrkowie.

Ministerium skarbu pozwoliło Towarzystwu kredytowemu miejskiemu w Piotrkowie rozszerzyć zakres operacji co do udzielania pożyczek na nieruchomości w Będzinie, Radomsku, Pabianicach, Tomaszowie, Zgierz, Łasku, Rawie, Sosnowcu, Nowych Balutach, Zawierciu, Konstan-

tynowie, Czeladzi, Ostatnim Groszu i Radogoszczu.

(a) **Jaszczur (zaraza pyska i racio)** Według urzędowych danych statystycznych, w czasie od 14 września do 14 października r. b. było chorych sztuk bydła:

W powiecie łaskim, w 15 wioskach i dworach — 399; w powiecie noworadomskim zachorowało — 412; w 12 miejscowościach powiatu brzezińskiego było chorych — 589; w powiecie częstochowskim, w 6 miejscowościach, zachorowało — 58; w powiecie będzińskim, w 34 wsiach i folwarkach zachorowało — 438, padło — 5; w powiecie rawskim, w 17 miejscowościach zachorowało — 2166, padło — 1; w powiecie łódzkim, w 13 miejscowościach było chorych — 358, padło — 13; w powiecie piotrkowskim, w 12 miejscowościach zachorowało — 438, padło — 23.

Razem w wyszczególnionych powiatach, w 117 miejscowościach z ogólnej liczmy bydła rogatego — 14684 szt. zachorowało 4858, wyzdrowiało — 4650, padło — 42, pozostało chorych — 889.

(x) **Z Koluszek.** Drużyny konduktorskie kolei żelaznej fabryczno-łódzkiej ofiarowały zegar ścienny do kościoła koluszkowskiego, sprawiony z dobrowolnych składek.

Z tej racji we wtorek, dnia 13 grudnia, o godz. 9 i pół rano odprawione będzie na ich intencję w kościele koluszkowskim nabożeństwo.

Loterya. Dziś, jako w 1 dniu ciągania 5-jej klasy 195 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

4000 rb. nr. 13845, 18017.
2000 rb. nr. 1129.
1000 rb. nr. 1015, 4550, 20838.
400 rb. nr. 1651, 2209, 3778, 16000, 18009, 19394, 21740, 22733, 23055.
200 rb. nr. 2681, 3283, 5813, 5860, 13451, 13707, 15642, 19158, 22048, 23300.

SZTUKA.

(x) **Teatr popularny, A. Mielawskiego** (Konstantynowska 16). Z kancelaryi teatralnej piszą nam:

Dziś, w sobotę, po raz pierwszy, wielce efektowny „Kmicic” z trylogii Henryka Sienkiewicza; sztuka ta, w 8 u obrazach, osnuta na tle powieści „Potop”, opiewa dzieje głównego bohatera Kmicica, który w swoim rycerskim animuszu siał rzeź i pożogi — miłość jego do „Oleńki”, zdradę Radziwilla oraz przygody innych wybitnych postaci, jako to: Zagłoby, Wołodyjowskiego i Skrzetuskiego ilustrowane żywym słowem, zaciekawia niewątpliwie publiczność i ściągają tłumnie do teatru popularnego, gwarantując jej nader interesujące widowisko.

Jutro w niedzielę popołudniu wodewil p. t. „Falszerze pieniędzy” grany po raz pierwszy we czwartek z niebywałym powodzeniem przy zapelnionej szalenie widowni; — wieczorem zaś dany będzie po raz drugi „Kmicic” H. Sienkiewicza.

W poniedziałek na korzyść niezamożnych uczniów szkoły W-go Witanowskiego odegrany zostanie wspaniały poemat Fr. Schillera „Don Karlos”.

(a) **Koncerty Ysaye'a.** W dniu 12 b. m. w sali Vogla (Dzielna 18) odbędzie się koncert króla skrzyptków Eugeniusza Ysaye'a. Następnego dnia 13 b. m. w tejże sali wspólnie z Ysaye'm koncertować będzie znakomity pianista Raul Pugno.

W programie tego koncertu, między innymi, figuruje „Soneta Kreutzerowska” Beethovena.

(a) **Wieczornica „Liry”.** Rzemieślnicze Towarzystwo śpiewacze „Lira” urządzi w dniu 11 b. m. (w niedzielę) o godz. 5-jej po południu t. zw. „Podwieczorek adwentowy” dla swych członków i wprowadzonych gości. Koło dramatyczne odegra pełną humoru jednoaktówkę J. Bluzińskiego „Marcowy kawaler”; ze śpiewem solowym wystąpią pp. L. Danielak i P. Smolarek, w duecie panna A. Popielska i p. Smolarek; na fortepianie grać będzie p. A. Powiadowski, prócz tego usłyszymy monolog i deklamacje.

Podwieczorek zakończą gry towarzyskie.

(x) **Z „Harmonii”.** Sekcja artystyczno literacka T-wa muzyczno-dramatycznego „Harmonia”, energicznie pracuje nad zorganizowaniem obchodu, poświęconego pamięci Maryi Konopnickiej, na

program którego złożą się: Pogadanka o twórczości poetki, występ chóru mieszanego „Harmonii” pod batutą prof. Szwarebacha, deklamacja utworów Konopnickiej panny Jadwigi Horstówny, śpiew solowy, gra na fortepianie i na zakończenie „Bajka”, poetyczny obrazek sceniczny, wykonany przez koło dram. „Harmonii”, pod reżyserią p. T. Orłowskiego.

Termin obchodu naznaczono na niedzielę, d. 18 grudnia r. b.

Początek o g. 6 wiecz.

Część czystego dochodu przeznaczono na korzyść Towarzystwa opieki nad dziećmi (Gniazdo Łódzkie).

(x) Ze Stow. robotników chrześcijańskich. Jutro Stowarzyszenie robotników chrześcijańskich w domu ludowym przy ulicy Przejazd № 34, urządzi przedstawienie amatorskie, którego wykonawcami pod reżyserią artysty dramatycznego p. Tadeusza Orłowskiego, będą członkowie Stowarzyszenia.

Na program widowiska złożą się: „Flisacy” bardzo ładny obrazek ludowy Anczyca i „Wieczna Bajka”, obrazek Andrzeja Marka, napisany na tle życia robotniczego. Początek przedstawienia o g. 6 i pół wieczorem.

(a) Wieczór muzyczny urządzony w ubiegły czwartek, w lokalu przy ulicy Widzewskiej № 73, staraniem Towarzystwa muzycznego imienia Chopina sprowadził dość licznych słuchaczy.

Kierownikiem artystycznym drugiego z kolei wieczoru był p. Tadeusz Joteyko.

Program składał się wyłącznie z produkcji wokalnie-muzycznych.

Wieczór rozpoczęto kwartetem na 4 wiolonczele, który wykonał dwa preludia — Chopina (pp. dyr. Joteyko, H. Goebel, Zakiewicz i Tymowski).

Śpiew solowy miał przedstawiciele w osobach p. W. Jarzębskiego i panny Löwensteinówny.

Pierwszy, obdarzony sympatycznym głosem tenorowym, odśpiewał w pierwszej części — arję z trzeciego aktu op. „Tosca” — Pucciniego oraz na bis „Umrzęd bym rad” — Tostiego i „Wróćmy do Sorrento” — Rátkowskiego; w drugiej zaś „Czarne motyle” — Wertheimera; „Zwiedły listek” — Noskowskiego, a nad program „Nineta” — Pergolesiego i „Pieśń cygańską”.

P. Jarzębski posiada istotne zdolności wokalne i przy dalszych jego studiach wyniki jego pracy mogą być bardzo pomyslnie.

Śpiewaka-amatora przyjmowano bardzo gorąco.

Panna Lidia Löwensteinówna, uczennica pani Biernackiej dała się już poznać z występów na estradzie „Lutni”, wykazując bogactwo swego materiału głosowego. Jej głos liryczno-sopranowy, którym włada umiejętnie brzmi dźwięcznie.

Na popis swój utalentowana amatorka wybrała arję z opery „Pani Butterfly” — Pucciniego i „Mazurka A-mol” — Chopina i „Pójdźmy” — Griega; w drugiej części programu z towarzyszeniem fortepianu i wiolonczeli (p. Joteyko) odśpiewała „Elegię” — Marseneta.

Darżono ją gromkimi oklaskami.

Prof. St. Taube przypomniał się dawnym słuchaczom, odegraniem na skrzypcach: „Ballady” i „Poloneza” — Vieuxtempa, „Elegii” — Taubego i „Mazurka” — Zarzyckiego.

Przyjmowany bardzo życzliwie p. T. wykonał nad program: „Taniec cygański” i „Zapatedo” — Sarasattego.

Koncertantowi akompaniował dzielnie pan Antoni Michałowski.

Chór mieszany pod dyrekcją p. Joteyki wykonał szereg pieśni: „W cichy wieczór” — Kotarbińskiego; „Piosnka norweska” — Joteyki i „Gondoliera” — Bursa, z których ta ostatnia wyszła najlepiej.

W poprawnym wykonaniu utworów uwidoczniło się sumienne traktowanie młodej drużyny artystycznej i lubo tu i owdzie były braki niezawodne przy dalszej pracy znikną z wolna trudności.

Wieczór zakończył kwintet (3 wiolonczele, altówka i kontrabas), który w interpretacji pp. Joteyki, Goebela, Zakiewicza, Koźmińskiego i Tesznera wykonał ładnie poloneza „Pan Chorąży” z opery „Hrabina” — Moniuszki.

Wieczór czwartkowy dowiódł, że Towarzystwo muzyczne imienia Chopina nie ustaje w pracy, dążąc do pomyslnego rozwoju.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Radziśława. Jutro Wojmira. W poniedziałek: Wolidara.

TEATR POLSKI A. ZELWEROWICZA (Cegielniana 63). Dziś „Śluby panieńskie”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Wesoła”. Początek o godzinie 3 po poł. — „Romantyczny”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Występy Tarasiewiczza.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Kmicic”, H. Sienkiewicza (pierwszy raz). Jutro „Falszerze pieniądzy”. Początek o godz. 3 po poł. „Kmicic”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

LUTNIA Dziś (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 108) koncert Tow. śpiew. „Lutnia”. Początek o godz. pół do 9 wieczorem.

LIRA. Jutro (w lokalu własnym, Mikołajewska nr. 11) wieczornica Tow. śpiew. „Lira”.

KONCERTY Jutro (w sali Vogla, Dzielna nr. 18) V koncert historyczno-pedagogiczny. Początek o godz. 3 po południu.

— W poniedziałek (w sali Vogla, Dzielna 18), koncert Eugeniusza Ysay’a

ODCZYTY. Jutro (Piotrkowska 289) p. Majewskiego p. t. „Handel wszechświatowy” (część II). — (Spaccerowa 21) Eugeniusza Sokołowskiego „Postęp i życie”.

Z WARSZAWY.

* Sanatorium pielęgniarek.

W nabytej umyślnie przy rogu ul. Hożej i Leopoldyny nieruchomości obszernej, złożonej z dwu domów: starego przebudowanego i rozszerzonego, oraz zupełnie nowego, J. E. ks. biskup Ruszkiewicz d. 6 go b. m. poświęcił, a wczoraj uroczystie otwarto w obecności lekarzy, przedstawicieli instytucji filantropijnych i prasy — sanatorium, wzorowo pomyślane i urządzone przez Tow. pielęgniarek p. n. św. Józefa, któremu głównego poparcia udzieliła przewodnicząca komitetu i przełożona zakładu p. Kazimiera Gruszczyńska.

Jeden z domów przeznaczony jest dla mężczyzn, drugi dla kobiet, a oba połączone są tunelem podziemnym ogrzewanym.

Sanatorium, obok pokoiów dla chorych wspólnych i oddzielnych, doskonale oświetlonych, ogrzewanych i wentylowanych, urządzonych z komfortem i miłych dla oka, któremu oszczędzono wróżby wyglądu szpitalnego — wyposażono we wszelkie urządzenia, przedewszystkiem przy leczeniu chirurgicznym stosowane.

Sanatorium posiada wszelkie pracownie pomocnicze roentgenowską, dyagnostyczną, fizjologiczną i elektryczną, oraz kamery dezynfekcyjne odpowiednio skonstruowane, a nadto wszelkie ubikacje gospodarcze wzorowo przygotowane.

* Jarmark rzemieślniczy.

W czwartek nastąpiło uroczyste otwarcie jarmarku przedświątecznego, zorganizowanego przez Związek rzemieślników chrześcijańskich w pięknej siedzibie Związku w dawnym pałacu hr. Kosakowskich, przy ulicy Nowy-Swiat № 19.

Poświęcenia dopełnił ks. kanonik Skimborowicz, który w serdecznej przemowie podnosił ważność zadań, dla których zostało utworzone to zrzeszenie rzemieślników chrześcijańskich.

Następnie przemawiał prezes Związku, p. Stanisław Lipczyński.

Gości zgromadziło się wiele.

Jarmark trwać będzie do d. 20 b. m.

Z KRÓLESTWA.

Z Częstochowy donoszą: Prokurator Sądu Okręgowego piotrkowskiego, za pośrednictwem sędziego śledczego I-go rewiru m. Częstochowy zawiadomił władze administracyjne, że z pośród paulinów są pod sądem i śledztwem: Damazy Macoch, Ignacy Starczewski (znajdujący się w więzieniu piotrkowskim) i Bazyl Olesiński, odpowiadający z wolnej stopy.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Kancelarya Akademii umiejętności zawadama, iż na posiedzeniu komisji do badania historii sztuki w Polsce, pod przewodnictwem prof. d-ra M. Sokołowskiego, profesor dr. Jerzy hr. Mycielski przedstawił w dłuższym referacie wyniki badań swych nad kilku portretami ostatnich Jagiellonów i ich żon, przeważnie z trzeciej ćwierci XVI wieku.

Referat wywołał długą i ożywioną dyskusję, w której udział brali prof. M. Sokołowski, profesor J. Bołoz-Antoniewicz, dr. St. Tomkowicz, prof. Birkenmajer, p. Bartynowski i inni.

P. Szyszko-Bohusz przedstawił zdjęcia starożytnych zamków, jako wynik wycieczki, odbytej w Janowcu w Królestwie Polskiem roku bieżącego, a w końcu prof. dr. M. Sokołowski okazał fotografie, nadesłane przez Towarzystwo krajoznawcze w Warszawie, a dotyczące zabytków w Tumie pod Łęczycą (stalle, relikwiarze), oraz w Miechowie (klasztor Bożogrobców); fotografie kałamarza złotego w kształcie kanapy, ofiarowanego podobno przez Stanisława Augusta cesarzowej Katarzynie, znajdującego się obecnie w Ermitażu petersburskim i fotografie z rysunków kodeksu królewskiej biblii w Dreźnie z 1661 roku.

— Nocy wczorajszej zmarł nagle poseł na sejm galicyjski, ś. p. Karol Czeecz z Bieżanowa.

— Wczoraj w nocy runął dach na budowanym przy ul. Smoleńsk gmachu muzeum przemysłowego. Ofiar w ludziach niema.

ZE LWOWA. W bieżącym tygodniu odbyło się poufne zebranie młodzieży ruskiej w sprawie śledztwa dyscyplinarnego, wytoczonego przez senat akademikom ukraińskim z powodu ostatnich zajęć na uniwersytecie. Na zebraniu tem uchwalono nie stawiać się na przesłuchanie śledcze w senacie.

Wprawdzie zgromadzenie było nieliczne, ale na zaproszeniach wyraźnie wypisali zwołujący, że uchwały jego mają obowiązywać wszystkich akademików ruskich pod grozą bojkotu towarzyskiego.

— We Lwowie zmarł ś. p. Paweł Braun, założyciel i długoletni naczelnik straży ogniowej ochotniczej we Lwowie.

Z POZNANIA. Koło polskie sejmowe w Berlinie przygotowuje podobno energiczną interpelację w sprawie wyroku sądu Rzeszy, rozstrzygającego ostatecznie sprawę ordynacji Rydzńskiej.

Wyrok wzburzył bardzo społeczeństwo polskie w zaborze pruskim — zwłaszcza przeciw inicjatorom tej niecnej szacherki. Posłowie polscy, nawet konserwatywni, potępiają zachowanie się adwokata Zygmunta Dziembowskiego, który faktorował w tej sprawie. Przy wyborach przyszłych jego kandydatura nie będzie już stawiana.

Ostatnia poczta.

— Środowe posiedzenie Koła polskiego w Wiedniu stało się przedmiotem dyskusji w parlamencie i prasie.

Wielkie znaczenie przypisują jednomyslnie uchwały Koła polskiego, mocą której wbrew nowemu statutowi Koło składa całe kierownictwo rokowań w sprawie kanałowej w ręce prezesa Koła polskiego d-ra Głabińskiego. Wskutek tej uchwały 3 wiceprezesa Koła nie mają prawa wtracać się do tych rokowań.

Ta uchwała Koła powzięta została z dwóch względów.

Po pierwsze, celem zapobieżeniu rozbieżnej akcji, która jest niunikniona tam, gdzie 5 ludzi działa, a po drugie celem zapobieżenia niedyskrecji w prasie, szkodzącej samym układom. Z tego względu ta uchwała Koła ma bardzo ważne znaczenie.

Również wielkiego znaczenia nabiera usunięcie przez frakcję konserwatywną posła Czaykowskiego ze stanowiska wiceprezesa Koła. P. Czaykowski czynił wielkie ustępstwa w sprawie kanałowej ministrowi Bilińskiemu i był jego zwolennikiem. Opróżnione przez posła Czaykowskiego stanowisko wiceprezesa obejmie poseł Górski, który dał się poznać jako gorący zwolennik ustawy kanałowej.

Frakcja konserwatywna usunęła również z komisji parlamentarnej świeżo mianowanego barona — posła konserwatywnego Moysę, ponieważ był on w komisji obrońcą d-ra Bilińskiego w sprawie kanałowej.

Przez te zmiany w ludziach, jakich dokonała frakcja konserwatywna na kierujących stanowiskach politycznych w Kole — pozbawiła ministra Bilińskiego gorących zwolenników i obrońców.

— Czesi zaproponowali Kolu polskiemu w Wiedniu, odbycie wspólnej konferencji w sprawie kanałowej.

Wśród Niemców zapanowało wskutek tego silne zaniepokojenie, ponieważ Niemcy boją się utworzenia większości czesko-polskiej, którą w sprawie kanałów poparłoby stronnictwo socjalno-demokratyczne.

— Dziennik katolicki „Vaterland“ donosi, że w jednym z hoteli wiedeńskich odbyło się zebranie mężów zaufania stronnictwa wszechniemieckiego w sprawie projektu utworzenia antykatolickiego kartelu.

Uchwalono do kartelu antykatolickiego nie przystępować, lecz wzmocnić agitację pod hasłem: „Los von Rom“. (Precz z Rzymem!)

— Z Rzymu donoszą: Ponieważ senat wystąpił przeciw gabinetowi Luzzatiego jest bardzo prawdopodobnym, że Luzzati wraz z całym gabinetem poda się do dymisji.

— Ag. Havasa donosi: Według otrzymanych przez rząd wiadomości, d. 9 listopada stoczył koło Triegele, stolicy sultanatu Massalir gwałtowną bitwę podpułkownik Mol z wojskami sultanatów Massalir i Vadal. Wojska sultanatów poniosły klęskę i cofnęły się, pozostawiając wielu zabitych i rannych. Także podpułkownik Mol i wielu oficerów francuskich zginęło lub odniosło rany.

Niemcy uważają to zwycięstwo francuzów za równoznaczne z przegraną.

TELEGRAMY.

Petersburg, 9 grudnia. (P.) W dniu wojskowego święta Jerzego w pałacu Zimowym odbyło się uroczyste wyjście Najjaśniejszego Cesarza w otoczeniu Wielkich Książąt i świty na nabożeństwo. O godz. 2-ej Najjaśniejszy Cesarz radośnie witany przez naród, udał się do domu ludowego Cesarza Mikołaja II, dokąd z pałacu Zimowego zaproszeni zostali na obiad i przedstawienie żołnierze—kawalerowie orderu św. Jerzego.

Po przybyciu do domu ludowego Najjaśniejszy Cesarz zwiedził wszystkie lokale i wniósł toast za wszystkich kawalerów orderu Jerzego w armii rosyjskiej, wyrażając serdeczne podziękowanie za świetną służbę bojową ojczyźnie i Cesarzom.

Słowa Najjaśniejszego Cesarza zostały przyjęte przez radosne hura i hymn, odegrany przez 32 orkiestry.

O godz. 3 óród niemiłkających okrzyków Najjaśniejszy Cesarz powrócił do pałacu.

O godz. 6 i pół wieczorem w pałacu Zimowym w obecności Najwyższej odbył się obiad dla kawalerów orderu św. Jerzego.

Petersburg, 9 grudnia. (P.) Zmarł członek Rady państwa, znany profesor prawnik, Siergiejewicz.

Berlin, 9 grudnia. (P.) W „Deutsche Medizinische Wochenschrift“ ogłoszono zawiadomienie pod adresem ogółu lekarzy, iż wolno jest im wszystkim stosować środek Ehrlicha. Urzędownie preparat nosić będzie nazwę „Salvarsan“. Fabrykacja tego środka odbywać się będzie pod nadzorem Ehrlicha. Flakon kosztować będzie 10 marek.

Lizbona, 9 grudnia. (P.) Burza powrywała drzewa z korzeniami, przerwała przewodniki tramwajowe i elektryczne. Zginęło dwóch ludzi; jeden śmiertelnie ranny.

Oporto, 9 grudnia. (P.) Burza uczyniła straszne spustoszenia; wiele ulic zatopionych. Kolej żelazna przez Duero uszkodzona.

Tanger, 9 grudnia. (P.) Dwa okręty hiszpańskie utonęły podczas burzy na wysokości Larrache'u; zginęło 16 osób.

Oporto, 9 grudnia. (P.) Aresztowano byłego głównego kasjera, oskarżonego o zapłacenie długów królowej wdowy, Marii Pii, z pieniędzy rządowych.

Mukden, 9 grudnia. (P.) Ogłoszono, że południowo-mandżurska kolej żelazna zgodziła się z japońskimi kolejami rządowymi na wprowadzenie od 1 stycznia 1911 r. bezpośredniego ruchu towarowego pomiędzy 82 stacjami kolei japońskich na zachód od Tokio i dziewięciu stacjami kolei południowo-mandżurskiej.

Tyflis, 9 grudnia. (P.) W okręgowym sądzie wojennym rozpoczęła się głośna sprawa 12 oskarżonych według pierwszej części art. 102 o udział w stowarzyszeniu, mającym na celu obalenie

W poniedziałek, dn. 12 grudnia, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego ukochanego ojca i dziadka S + P.

ANTONIEGO PORAJ-CHLEBOWSKIEGO

odbędzie się o godz. 10¹/₂ rano, w kościele św. Józefa przy ul. Ogrodowej w m. Łodzi nabożeństwo żałobne, o którym przyjaciół i życzliwych pamięć zmarłego zawiadamiają

SYN, SYNOWA I WNUKI. 4486

istniejącej budowy państwa. W liczbie oskarżonych jest pięć kobiet.

Tyflis, 9 grudnia. (P.) Okręgowy sąd wojenny skazał włóścianina z gub. kutaiskiej na 15 lat katorgi za fabrykowanie i przechowywanie bomb, które służyły do przerażania bogatych mieszkańców przy żądaniu od nich pieniędzy.

Barnaui, 9 grudnia. (P.) Poborca monopolu rządowego, Krawcewicz, odebrawszy wpływy z 19 sklepów rządowego monopolu wódczanego, uciekł z kwotą rb. 30,000.

Z ostatniej chwili.

Poznań, 10 grudnia. (Wł.) Z powodu zgłoszenia swoich praw do Rydzyny przez linię bliską książąt Sułkowskich, „Posener Tageblatt“ pisze, że pretensya ta nie zmienia w niczem stanu rzeczy. „Kurier Poznański“ podaje również w wątpliwą celowość tej akcji, nadmienając tylko, że istnieją jeszcze pewne drogi do ewentualnego zakwestyowania wyroku sądu Rzeszy.

Poznań, 10 grudnia. (Wł.) We wsi Caicu (?) znaleziono wczoraj, w miejscu ustępowem mieszkania robotników sezonowych z Galicji, zwłoki kobiety, z licznymi ranami na całym ciele. Okazało się, że są to zwłoki jednej z robotnic, robotnicy zaś opuścili majątek w końcu listopada. Śledztwo wdrożono.

Berlin, 10 grudnia. (Wł.) Poseł Korfanty upoważnił naszego korespondenta do kategorycznego zaprzeczenia doniesieniom pism niemieckich, jakoby fakt nieprzyjęcia przez niego mandatu poselskiego na następny 5 letni okres kadencji parlamentarnej był wynikiem umowy pisemnej z posłem Napieralskim. Podobnego warunku w umowie niema.

Królewice, 19 grudnia. (Wł.) Wczoraj odbywały się wybory ścisłe do parlamentu z okręgu Labian między konserwatystą a wolnomyslnym. Wolnomyslny kandydat Wagner zwyciężył znaczną większością, pomimo szalonej agitacji konserwatystów i pomocy urzędników. Presya urzędników na podwładnych będzie przedmiotem interpelacji w parlamencie. Prasa liberalna zaznacza, że po klęskach, jakie konserwatyści ponieśli przy wszystkich wyborach uzupełniających do parlamentu, kanclerz, widząc, że stronnictwu temu coraz bardziej sił ubywa, zamierza się oprzeć na lewicy.

Hanower, 10 grudnia. (Wł.) Na wczorajszych łowach cesarskich następcą tronu austriackiego okrzyknięty został królem polowania.

Berlin, 10 grudnia. (Wł.) Bethman Hollweg, wbrew pierwotnym życzeniom cesarza, aby wziął udział w całym polowaniu dworskim, wrócił wczoraj wieczorem do Berlina, aby uczestniczyć w dzisiejszych rozprawach budżetowych.

Strasburg, 10 grudnia. (Wł.) Rząd alzacki zakazał w teatrze używać trój kolorowych barw francuskich z powodu demonstracji wszechniemieckiej. Gazeta „Strasburger Post“ zaznacza, że na przedstawieniu opery „Córka pułku“ kilka osób zbyt demonstracyjnie okazywało radosne uczucia dla Francji na widok flagi francuskiej.

Wrocław, 10 grudnia. (Wł.) Wyższy urzędnik, 80 letni Niemiec Wockl skazany został wczoraj na 3 lata więzienia za wykroczenia homoseksualne, jakich się dopuszczał na dzieciach szkolnych.

Teheran, 10 grudnia. (Wł.) Stronnictwa liberalne żądają ustanowienia kontroli nad funduszami państwowymi i twierdzą, że Persya nie po-

trzebuje zaciągać pożyczki, gdyż rząd ma dostateczną ilość pieniędzy, tylko, że większa część funduszy idzie do kieszeni ministrów.

London, 10 grudnia. (Wł.) Dotychczas wybrano 207 konserwatystów, 160 liberalów, 29 socjalistów i 54 irlandczyków. Konserwatyści zyskali 21, a liberałowie 14 mandatów.

OFIARY.

Na przytułek starców i kalek. (przy ulicy Dzielnej).

E. K. 1 rb.

Dla najbiedniejszych.

Za mitynki 50 kop.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów

Andrzej Andrzejak, jako karę za ułóżenie lukasow-towl magistratu p. Kalinowskiemu, 1 rb.
Piotr Kalinowski 2 rb.

Na budowę szkoły 41 Koła Stow. „Jedność“.

W celu uczczenia 25 letniej pracy Hilarckiej H. Zielesńskiego, Halina i Kazimiera O. 1 rb.

Na choinkę dla sierot.

Bezimiennie 5 rb. — Bezimiennie 3 rb.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprawdzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
9/XII 1 pp.	735.9	+ 5.8	85	Pd W 2	Z dnia 9/XII
9/XII 9 w.	735.1	+ 3.2	97	Pd W 3	Temperatura max. +6.0° C.
10/XII 7 r.	734.8	+ 3.5	92	Pd W 2	min. +1.8° C. Opadu 0.0

Palcie tylko znakomite papierosy

KREM

fabr. A. N. Szaposznikowa w Petersburgu

Cena 10 szt. 6 k., 5 szt. 3 k.

Dostac można wszędzie!

4154 9

Kotły czyści i reperuje solidnie fabryka kotłów. Kopiczny, Suwalska 24 3037d

DR PRECHNER

powrócił

4502 4-1

CHOROBY DZIECI.

Zawadzka N 19.

Tel 16-11

Pathéfony grają bez igieł Pathéfony

Czyniąc zadość ciągle wzrastającym zapotrzebowaniom na **Oryginalne paryskie PATHEFONY**, które jak wiadomo grają bez igieł wieczną kulką szafirową — bez szumu, czysto i ablutnie naturalnie

otworzyliśmy w **ŁODZI**, przy ulicy Dzielnej № 20, I-sze piętro,

SPECYALNY SKŁAD PATHÉFONÓW.

Skład nasz zaopatrzonej w najnowsze modele PATHÉFONÓW z tubami i bez tub, oraz wielki wybór płyt Pathé ostatnich nagrań.

UWAGA: Każdy gramofon o dobrym mechanizmie, chociażby najstarszego typu, przerabiamy na miejscu na PATHÉFON lub podwójny aparat PATHÉFON-GRAMOFON — tanim kosztem. — **SPRZEDAŻ ZA GOTÓWKĘ I NA RATY!** — **REPARACYE** gramofonów wykonujemy **NAJTAŃIEJ!** Prosimy odwiedzić nasz skład, który otwarty codziennie od 9 r. do 8 wiecz., w święta i niedzieln od 2 do 5.

3043

Z poważaniem **Specjalny Skład Pathéfony w Łodzi**

Drobne ogłoszenia.

A.A.A.A.A. Kantor służby, Piotrkowska 7, poleca mamkę młodą wiejską. 8242-2-1

A. A. A. Rutynowaną nauczycielkę, rosyjankę, z patentem domowej nauczycielki, do szkół i na godziny poleca biuro Adamowiczowej, ul. Piotrkowska 103. 8251-8ws

A.A.A. Szafa do sprzedania, m. 12. Konstancyńska 58. 8257

A. Rozprzedam bardzo tanio aby zaraz piękny garnitur salonowy, tremo, kredens, stół, krzesła, szafę, komodę, łóżko z materacami, otomanę dywanową, biurko, słupki, gramofon, zegar, lampy, obrazy olejne. Główna № 42 miesz. 91, w drugim podwórzu. 8174-3ss-3

Cukiernia—Mieczarnia z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania w całość lub częściowo. Wiadomość: Piotrkowska № 240. 8250-1

Chłopcy od lat 16-tu potrzebni do wzięcia na maszynach rąbanego drzewa w pęczki. Przejazd 21. 8249-3-1

Czary, krótki fortepian do sprzedania zaraz. Ulica Konstancyńska 15 m. 14. 8179-3-3

Dziewczyna potrzebna do służby. Przejazd № 48 m. 12. 8122-3-2

Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią. Wiadomość ul. Piotrkowska № 225, stróż wskazać. 8202-3-2

Do wynajęcia zaraz 2 umeblowane pokoje gabinet i sypialnia z wygodami i pokój za 10 rb. Juliusza № 42, I piętro, front. 8260-3-1

Do sprzedania dom murowany o trzech mieszkaniach w Nowych Chojnach. Wiadomość: Widzowa, Paryska № 22. 8243-3-1

Dom murowany, dobrze procentujący, sprzedam zaraz 2.100 rubli roczne przynosi. Wiadomość: Ciemna № 1 przy Rybnej w Opolskiego w sklepie. 8221-3-1

Forteplan w dobrym stanie do sprzedania, ulica Szkolna 24, parter, front, prawa strona. 8219-3-1

Kawiarńa z powodu zmiany interesu zaraz do sprzedania. Wiadomość Zachodnia № 29. 8181-7-3

Kawiarńa z bilardami, prosperująca od 15 lat, zaraz do sprzedania. Widzowska 49. 8185-3sp2

Kto znalazł schizkarkę na imię Mendla Blitzbuma, za dobre wynagrodzenie proszę zwrócić, Piotrkowska 99, u L. Klejnotbsa. 8246

Maister siusarzy (mechanik), uzdolniony w różnych gałęziach, wchodzących w zakres metalowy, przytem trzeźwy i inteligentny, poszukuje posady. Oferuję proszę adresować: Łowicz poste restante dla mechanika. 8229

Maszyny Singera, używane, sprzedają od 15 rb. Aleksandryjska 34. 8112-5cs3

Meble sprzedam tanio: kredens, stół, krzesła, szafy, łóżka żelazne z widokami, lampę, gramofon. Nowo-Cegielniana 27-3. 8252-2-1

Mamę czas od 4 po poł., poszukuję zajęcia; znam języki i buchalterję. Wiadomość w „Rozwoju” pod „200”. 8216-1

Odzwierny-gospodarcz placowy trzeźwy, sumienny, energiczny, inteligentny, pismenny — potrzebny Benedykta 88. 8178-5-4

Osoba inteligentna poszukuje w domach prywatnych zycia i krojem. Wiadomość: Bałuty, ul. Miynarska № 71 u gospodarza domu. 8238-3-1

Potrzebne uczenie do prasowania, Aleksandrowska 27. 8228-1

Praczka, znająca się dobrze na bieliznie, poszukuje w dużych domach prywatnych prania, ulica Piotrkowska nr. 259 miesz. 12. 8227-1

Pokój umeblowany do wynajęcia dla jednej lub dwóch pań, przy osobie inteligentnej. Przejazd № 48 m. 6, ofierna 8190-3-3

Potrzebne dziewczyny od lat 14-tu do fabryki wafli, Rozwadowska 6. 8225-2-1

Pokój umeblowany zaraz do wynajęcia. Wiadomość Widzowska № 11 m. 5. 843-4-4

Piwiarńię sprzedam zaraz. Widzowska 148. 8197-3-3

Potrzena podręczna i uczeniaca do pracowni sukien. Mikołajewska № 34-45. 8254-1

Potrzebna zdolna panna do krawiecczyni—zaraz. Robota stała. Wschodnia 67, m. 12. 8255

Pokój przy rodzimie, osobne wejście, od stycznia do wynajęcia. Przystanek tramwajowy przed domem. Widzowska 150-22. 8253

Potrzebny uczeń do fryzjera. Staro-Zarzewska 37. 8233-2-1

Przyjme panienkę na mieszkanie samotna kateka, Widzowska 109 miesz. 23, III piętro. 8224-1

Potrzebna panienka do magazynu obawia, Piotrkowska 111. 8230-3-1

Potrzebny zdolny szewski czeladnik na męską robotę, ulica Rozwadowska nr. 36. 8247-1

Pralnia do sprzedania zaraz, egzystująca 20 lat, ul. Spasowa 40. 8249-3-1

Potrzebny jest spółak w interesie szewskim. Bliższa wiadomość w Zgierzu, ul. Długa 13. 8240-3-1

Piwiarńa w dobrym punkcie do sprzedania, ul. Panska nr. 9. 8241-2-1

Piwiarńa do sprzedania z powodu wyjazdu zaraz, ul. Fabryczna nr. 18. 8235-3-1

Potrzebni zdolni czeladzie stolarscy, oraz krawiecczy. Mikołajewska 99. 8257-3-1

Panienka władająca polskim i rosyjskim językiem, obeznana z handlem, poszukuje pracy, Suwalska 20, sklep. 8208-2-1

Przybiakata się koza. Odebrać można. Marysińska 20. 8236

Przybiakal się pies, wyżeł, czarny grzbiet, białe łaty z czarnymi centkami, skaleczony na nodze. Odebrać Konstancyńska 46. 8204-3-2

Przybiakal się pies od polowania, brązowy, ul. Katan 72-14. 8213-3-1

Sklep kolonialny do odstąpienia za przystępną cenę. Łagiewnicka 2. Radogoszcz. 805-2-2

Sklepek dobrze procentujący do sprzedania przy fabryce z powodu wyjazdu. Ulica Konstancyńska № 98. 8201-3-2

Starożytności, monety polskie i ruble stare poszukiwane. Oferty dla „A. K.” złożyć w administracji „Rozwoju”. 8231-3-1

Sprzedam urządzenie sklepowe w Zgierzu, ul. Długa nr. 81. 8203-4-1

Sklep do sprzedania spożywczo-dystrybucyjny zaraz, ul. Sosnowa nr. 17. 8207-3-1

Sklep w dobrym punkcie sprzedam tanio z powodu choroby; Chojny, ulica Mickiewicza n. 24. 8209-3-1

Sprzedam sklep kolonialno-dystrybucyjny z powodu choroby, Nowo-Zarzewska 23. 8215-3-1

Sklep spożywczo-dystrybucyjny z powodu objęcia posady do sprzedania, ul. Grabowa № 31. 8250-3-1

Sklep rzemieślniczy do sprzedania od Nowego Roku, z całym urządzeniem, oraz kon. furgon i bryczka z powodu choroby, Wysoka nr. 15. 8226-3-1

Sprzedają się meble z pokoju sypialnego, jadalnego i saloniku prawie nowe. Juliusza № 42, I piętro, front. 8261-3-1

Uczennica drogistska 2¹/₂, roku praktyki, chrześcijanka przyjmie posadę w sklepie. Wiadomość: skład apteczny Koszowski. Zarzewska 36. 8223-3-1

Urządzenie salepowe do sprzedania, Rzawska nr. 40. 8214-3-1

Towarzystwo, które potrzebuje lokalu, niech się zgłosi do Biura dzienników A. Gabalskiego, Piotrkowska 31. 8212-3-1

Zagubilem portmonetkę z pieniędzmi i świadectwami (jestem bez pracy). Uczciwy znalazca raczy oddać za nagrodą: Cegielniana 11, m. 9. 8217-2-2

Zagubiono dokumenty. Franciszek Marczyński zagubił kwit od paszportu, wyd. z fabryki Schetlera. 8214-3-1

Kosicki Stefan zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Biedermana. 8186-3-3

Krysztofiak Józef zgubił paszport, wydaną z gminy Chełmo pow. kolskiego. 8195-3-3

Stanisław Wronowski zagubił kartę od paszportu, wydaną przez Łódzką Elektrownię. 8182-3-3

Skradzione zostały kwity od paszportów Marty i Maryanny Tili, z fabryki G. Gayera. 8222

Szczepan Wielgus zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Rosenblatta. 8237

Zaginął kwit od paszportu na imię Gustawa Trogiera, wydany z fabryki Bennicha. 8206-1

Zaginął paszport na imię Antoniego Wolskiego, wydany z gm. Doleck. 8164-3-3

Zaginął kwit od paszportu na imię Józefa Włodarczyka, wydany w fabryce M. Korna. 8210-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Michała Matyjaszewskiego, wydany z fabryki J. Richtera. 8211-3-1

Zaginął paszport na imię Józefa Baranteckiej, wydany z magistratu m. Łodzi. 8220-3-1

Zaginął paszport na imię Roberta Obuch, wydany z gminy Chojny, pow. łódzki. 8232-3-1

Zaginęła oświartka losu loteryi klasycznej Królestwa Polskiego do 5 ojej klasy za № 20939 II-tora „b”. 8259-3-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Allarta na imię Stanisława Sobieral. 8245

Zaginęł weksel na rubli 200, wystawiony przez Łukasza Mikołajczyka dla Leona Poytalskiego. Łaskawy znalazca oddać raczy na ul. Milszą nr. 13. 8244-3-1

Zaginął paszport na imię Tomaszka Sykula, wydany z gm. Woźniki, gub. piotrkowskiej. 8177-3-1

MAGGI^{ego} bulion w kostkach

4 kop. na 1/4 — 1/2 litra.

Jedynie prawdziwy

z nazwą MAGGI i marką ochronną „krzyż-gwiazda”.

ODEONPrzejazd 2,
róg Piotrkowskiej.
Telefon 15-81.**DZIŚ**, w sobotę 10 grudnia,
od godz. 4 i pół po południu
JUTRO, w niedzielę 11 grudnia,
od godz. 3 i pół po południuPrzedstawienia rozpoczynają się **punktualnie** o godz.: 3½, 4½, 5½, 6½, 7½, 8½, 9½ i 10½.

Sprzedaż biletów dla dzieci i młodzieży szkolnej wstrzymana.

4498

OTCHŁAŃ

Ryby wędzone.

JAN STYCZYŃSKI

PIOTRKOWSKA Nr. 121.

TELEFON Nr. 1405.

NA NADCHODZACH ŚWIĘTA POLECA:

Pierniki firm: Wróblewskiego, Aleksandrowicza, Złotego Uła, Warszawskie, Marschla, Mystkowskiego, Kaliskie, oraz Toruńskie Wessego.

Orzechy różnych gatunków — tylko wyborowe — po nader niskich cenach. Wielki wybór karmelków, oraz wszelkich Bakalii. Towary kolonialne, delikatesy, a także drób i zwierzęta. Konserwy rybne, sardynki, homary, skumbry, jesiotr i t. p.

4490

Kawior Astrachański.

Ogłoszenie.

Zarząd drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej, niniejszem ogłasza konkurencyjną na dzierżawę od 1 stycznia 1911 roku bufetu na st. Łódź-Karolew.

Życzący mogą składać lub przysłać pocztą do Zarządu drogi na st. Łódź-Fabr. nie później jak do 7/20 grudnia 1910 r. zapieczętowane deklaracje na papierze stempowym ceny rb. 1 k. 25 podług wskazanego niżej wzoru z dołączeniem kwitu kasy towarowej st. Łódź-Fabr. na złożoną czasowo kaucją gotówką w sumie rb. 100. Na kopercie napisac adres: „Do Zarządu drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej, deklaracja na dzierżawę bufetu na st. Łódź-Karolew“.

Zarząd drogi zastrzega sobie wybór kandydatów niezależnie od wysokości zaoferowanej przez nich sumy dzierżawnej.

Warunki umowy mogą być rozpatrywane w Kancelarii Dyrekcyi drogi w dni i godzinach zajęć biurowych, t. j. od godz. 9 rano do 3 po południu.

FORMA DEKLARACJI.

Wskutek ogłoszenia Zarządu drogi Fabryczno-Łódzkiej, niżej podpisany obowiązuje się wziąć w dzierżawę bufet na st. Łódź-Karolew na czas od 1 stycznia 1911 roku do 1 stycznia 1912 r., za roczną tenutę (napisać sumę literami i cyframi) na wiadomych mi warunkach, zaproponowanych przez Zarząd drogi.

Kwit za Nr. .... z d. .... na złożoną czasowo kaucją w sumie rb. .... przy niniejszem przy niniejszem dotaczam.

Stałe miejsce mego zamieszkania w NN (wskazać dokładnie adres). Data i podpis własnoręczny (czytelnie imię i nazwisko). 4506

№ 1083.

Obwieszczenie.

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1) pod Nr. 211A. przy ulicy Północnej, przez Eleazara Praszpera, pierwotna Rub. 25000;

2) pod Nr. 157f. przy ulicy Zgierskiej, przez Ickę i Esterę małżonków Grünbaum, dodatkowa na nowe budowle Rub. 22000;

3) pod Nr. 1384a. przy ulicy Skwerowej i Dzielnej, przez Dawida i Eugenię małżonków Łęczyckich, pierwotna Rub. 80000;

4) pod Nr. 48B. przy ulicy Zawadzkiej, przez Abrama Lejba Dudaka, dodatkowe Rub. 40000.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcyi w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 10 grudnia 1910 r.

4504

Stosowny podarek gwiazdkowy!

Złote i ozdobne rybki kanarki harceńskie od 3 do 5 rb. i różne ozdobne ptaki. Dobrze mówiące papugi są okazynie do sprzedania. Akwaryumy, pożywienie dla ryb i różnych ptaków I. Hofoess ul. Główna 40 w sklepie. 4496-1.

MEBLE

różne wyprzedaje najtaniej żyjącym na raty. Mikołajewska 23. 2949-5-5

Ważne dla Pań!

Specjalnie tanio sprzedaje mało używane kostiumy damskie, suknie, kostiumy damskie, suknie balowe, prynceski, oraz różne halki i bluzki. Ulica Średnia № 23. m. 32. 4093-3-3

Czy potrzebujecie wyżymaczkę?

solidnie i tanio

tylko u **M. GURINA**

Nowomiejska 15.

4478-3-1 pierwsze źródło.

Remiza „BRISTOL”

Właśc. **A. NEUMANN** (dawn. Bartosz), wynajmuje eleganckie karety, powozy etc. na godziny, dnie i miesiące dla jazdy po mieście, do miast sąsiednich i na polowanie po cenach umiarkowanych. Staranna obsługa! Ul. Piotrkowska № 119, telefonu № 1053 2849r

Okręgowy Nadzorca akcyzy (Skwerowa 15).

- 1) Poleca woźnego, mogącego zająć posady woźnego posłańca, awajcara, portyera i t. p. w instytucjach lub w fabryce.
- 2) Poszukuje od 1 lipca 1911 r. lokala dla Zarządu akcyzy.
- 3) Tamże odnajduje się od 1 lipca 1911 r. 2 pokoje z kuchnią. 4442-3-1

Fortepian

używany tanio do sprzedania. Piotrkowska 181 m. 5, I piętro, zastać od 12-2 i od 4-8. 4430-3-2

Jest do wynajęcia

w dwunastowlókowym folwarku w odległości dwóch godzin od Łodzi, prawo polowania. O warunkach dowiedzieć się można u właściciela reagenta Dzierzbickiego w Kaliszu. 4464 3-1

BILANSE

zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych na godziny nskuteczna rutynowany buchalter poważnej instytucji. — Oferty sub „Rutyna” przyjmuje administracya „Rozwoju”. 96

Teatr „Moulin Rouge”

40. Mikołajewska 40.

Nowość! u Millera Nowość!

Na żądanie publiczności na dni kilka pozostał wspólny koncert Braci Sienkiewiczów.

Od soboty zmiana programu nowych historycznych obrazów, między innymi 4500-2-1

Obchód Grunwaldzki w Krakowie 1910 r.

W. KOWALSKI

Zielony Rynek róg Pańskiej 35

Poleca na nadchodzące święta:

Wina Węgierskie i Francuskie różnych zagranicznych marek, Krymskie, Besarabskie, Kaukaskie, oraz Koniaki i Likierzy krajowe i zagraniczne.

PIERNIKI z firm: Złotego Uła, Mystkowskiego; Towary kolonialne, Delikatesy, Bakalje mieszane. Masło śmietankowe i solone. 4488

Cukiernia A. Hobeck

ul. Zawadzka № 12.

Poleca pierniki na czystym miodzie własnego wyrobu, czekoladki na choinkę, cukry ozdobne, owoce marcepanowe, torty, struclę z makiem i różnymi masami i t. d. Przyjmuje się wszelkie obstalunki, polecając się Sz. Publiczności.

Do pierników 15 proc. rabat. 4492-3-1

Czy potrzebujecie

noże stołowe?

solidnie i tanio

tylko u **M. GURINA**

Nowomiejska 15.

4476-3-1 pierwsze źródło.

Pierwszy raz w Łodzi!

Sprowadziłem nowy transport oryginalnych kanarków, nagrodzonych pierwszą nagrodą „złotym medalem”.

Tylko na krótki czas! H: Breitenstein z Harca Hotel Rzymski Mikołajewska 59. 4494-1

Pracownia Gorsetówdawniej Mikołajewska 53
NATALII KĘDZIERSKIEJ
przyjmuje obstalunki i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.**Pracownia Damskich Sukien i Kostymów**

„STANISŁAWY”

Przejazd 48, m. 11,
2-e piętro, wprost schodów.Wykonuje roboty elegancyjnie po-
dług największych żurnali. 2491

JÓZEF WOLSKI

Łódź, PIOTRKOWSKA № 3
(HOTEL POLSKI)
Telefonu Nr. 11-53

Firma egzystuje od roku 1893. Filii nie posiada.

Poleca na nadchodzące święta:

Wielki wybór Win, Spirytali krajowych i zagranicznych tylko pierwszorzędnych firm, oraz towarów kolonialnych i delikatesów własnego importu.

Specjalny Skład kawioru Astrachańskiego, transporty nadchodzą co drugi dzień. RYBY wędzone, konserwy rybne i owocowe.

Wyłączny Skład na Łódź i gubernię Piotrkowską naturalnych Win Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza, które pod względem wytwornego smaku nie ustępują pierwszorzędnym firmom Francuskim.
Cenniki oddzielne gratis.

Bakalje mieszane, pierniki G. Wesego, Złotego Ula, Wróblewskiego i Mystkowskiego. Owoce świeże i suszone.

SERY: Ementhaler Roquefort, Brie, Camenbert i inne.

U w a g a. Wyborowy Ser Lifflandzki funt 30 kop. Oliwa Nicejska „Extra Vierge“ w butelkach i na funty.

12 Marek Win Szampańskich oryginalnych.
Koniak Boulestin i C-o z 1810 r.

Ceny niżej wszelkiej konkurencji.

4466

TANIA Sprzedaż Gwiazdkowa

garderoby dziecięcej

— U —

Schmechla i Rosnera

Piotrkowska 100.

Dla chłopców		Dla dziewczynek	
Garnitarki	Rb. 3.25	Sakieneczki	Rb. 1.90
Paletka	Rb. 4.50	Paletka	Rb. 7.—
Czapeczki łokowe	Rb. 2.—		
Nadzwyczaj tanio!			
Męskie		Damskie	
Palta zimowe	Rb. 18.—	Fatra	Rb. 50.—
z karamul. kołnierz.	od 23.— do 51.—	Plaszowe żakiety	Rb. 29.—
Fatra „ „	Rb. 85.—	Skunksowe kołnierze	Rb. 29.—

Bluzki jedwabne 1.75 Halki jedwabne 4.25

4461

Największą radość sprawia dzieciom ofiarowana **Gwiazdka** na

książka, którą nabyć można w księgarni

Stanisława OLCZAKA

MIKOŁAJEWSKA № 20.

UWAGA! W niedzielę przedświąteczną księgarnia otwarta od 2 do 6-ej.

4478 3-1

NA RATY TYGODNIOWE

po cenach umiarkowanych dostaje się damską, męską i dziecięcą garderobę

P. WEINMANA — Łódź

№ 35

ZACHODNIA

№ 35

Firma egzystuje od 1898 roku.

4202

W kancelaryi łódzkiego pocztowo-telegraficznego kantoru

30 listopada (10 grudnia) b. r. we wtorek o godz. 11 rano. odbędzie się licytacja na dostawę węgla kamiennego dla zarządu pocztowo-telegraficznego gmachu. Dla tego wzywa się kupców, mających własne składy węgla; osoby chcące przyjąć udział w licytacji, powinny złożyć deklaracje ze wskazaniem cen węgla za korzec wagi 250 funtów z kopalni Renard albo Rudolf i dołączyć kaucyje 1/10 sumy dostawy, w rozmiarze 300 rb. Licytacja rozpocznie się od najniższej zadeklarowanej sumy dla tej obalżenia. Osoba, deklarująca najniższą sumę dostawy, obowiązana będzie zawrzeć kontrakt; kosztu zawarcia kontraktu poniesie dostawca. 4470

CYRK A. DEVIGNE
w nowo wybudowanym komfortowym balniku przy TARGOWYM RYNKU.
Dziś, dnia 10 grudnia 1910 r.

Wielkie efektowne przedstawienie.

DZIENNE — **WIECZOROWE**
początek o godz. 3-ej po poł. — początek o g. 8-ej i pół wiecz.
Każdy kupujący bilet na przedstawienie popołudniowe ma prawo wprowadzenia jednego dziecka bezpłatnie, albo też dwoje dzieci wchodzi za jednym biletem. Jak w dziennym tak i w wieczorowym przedstawieniu przyjmie cała trupa i nowi debiutanci.
Zmiana programu. — **15 NOWYCH ATRAKCYI 15.**
Jutro w niedzielę dwa przedstawienia dzienne i wieczorowe. Szczegóły w afiszach i programach. 4482

V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

Spacerowa № 27.
Przyjmuje członków, wydaje pożyczki do 300 rb. Przyjmuje wkłady: bezterminowe na 4%, 3-miesięczne na 4 1/2%, półroczne na 5% i roczne na 6%. Procenty liczy od dnia wpłaty. Biuro otwarte od 10 do 2-ej codziennie, a w Poniedziałki Czwartki i Soboty i od 5 do 7-ej wieczorem. 540-46

Główny Skład

Zakładów

Zyrardowskich

Łódź, №. 87 Piotrkowska №. 87, Łódź.

WIELKA Gwiazdkowa Sprzedaż.

Bielizna stołowa i materiały na bieliznę

Bielizna damska

WYKWIŃTNE WYKONCZ. WYBOROWE MATERIAŁY

Koszule
dzienne i nocne
płócien. mad. batyst.
Pantalony mad. i batyst.
Matinki
Spódniczki
Szafraki batyst.
Staniczki
etc.

WIELKI WYBÓR

Garnitury stołowe Iniane białe od 6—24 osób
Obrusy " " " " "
Serwety do herbaty kolorowe 6—18 "
Serwety kolorowe " "
Serwetki stołowe, śniadaniowe i deserowe
białe i kolorowe.

Płótna Iniane	Prześcieradła
Madapolamy	Silesia
Płótna tyrolskie	Płótna szwajcarskie
Chiffony	Satyna
Płótna polskie	Dreliszki na kaless.
Nansouk	Batysty

w sztukach po 24 i 48 arszynów.

Bielizna męska

NAJLEPSZY KRÓJ WYBOROWE MATERIAŁY

Koszule
dzienne i nocne
Półkoszalki
Kalesony
Kołnierze modne fasony
Mankiety
Krawaty krajowe
i angielskie
Szelki

WIELKI WYBÓR

Chusteczki

Iniane białe i kolorowe
" batystowe "
" fantazyjne "
" dla dzieci z widokami.

Ścierki

do szkła, porcelany i kurzu.

Ręczniki

zwyczajne i adamaszkowe
" z frendzl. i kolor. szlakami
" z rysunkami do wyszywania
" kąpielowe białe i kolorowe.

Damskie pończochy czarne i kolor.

Dziecięce " " "

Skarpetki " " "

Męskie i damskie koszulki

wełniane i kolorowe

Męskie i damskie kamizelki

wełniane

Halki

DZIECIĘCE ANGIELSKIE PALTOCIKI

tiałowe Firanki
Firanki z aplikac.
Story " "
Rolety Iniane fantazyjne
Portyery wełniane
Zazdrostki
Szwajcarskie
Hafty

I KAPTURKI MUFFKI

*****

KAPY pikowe, tiałowe,

KOŁDRY flanelowe i wełniane,

" atlasowe, jedw., wełniane

" i satyn. na wacie i pucha.

Derki dla koni

Chustki wełniane

Adamaszki i satyny

Angielskie zefiry.

W Niedzielę, dnia 18 grudnia r. b., magazyn otwarty od godz. 12-ej.

Kazimierz Wolski

Łódź

Konstantynowska

№ 8

róg Zachodniej,

Poleca na święta WINA

Węgierskie

wytrawne, maślacze i tokaje

Francuskie

białe i czerwone

Hiszpańskie

Reńskie

Burgundzkie

Szampańskie

różnych marek

Krymskie

Kaukazkie

białe i czerwone.

OWOCE SWIEZE.

KONIAKI LIKIER Y WÓDKI

krajowe i zagraniczne

PIERNIKI

z firm

Złotego Ula Wróblewskiego

Mystkowskiego

ze znanym

Babatem

Bakalie mieszane

Towary kolonialne

Delikatesy.

Od

Win i Wódek

10% do świąt

wyluczając Szampańskie i Udzielne.

Kawior Astrachański, Ryby wędzone i Marynaty.

Dla Przemysłowców i Amatorów!

Grunt na rogu szos Pabianickiej i Tuszyńskiej, obszaru 60 morgów polskich, ma być rozparcelowany na działki dla zakładów przemysłowych i domów mieszkalnych na dogodnych warunkach spłaty. Bogaty w wodę, ma spadek, plac targowy, miejsce pod budowę szkoły i przystanek tramwajowy.

Grunt będzie otoczony przy obydwóch szosach aleją drzew. Przywózka i wywózka materiałów z dworca w Chojnach. **Cena placów** od 300 rb. Także park około 6-iu morgów jest wart nabycia.

Szczegóły u Piotra Hasenclewera, Ruda Pabianicka.

4104-5-5

Zakład optyczny i elektrotechniczny KAZIMIERZA ROSZAKA (dawniej St. Lewiński)

w Łodzi, Dzielna № 1. — Firma istnieje od 1886 r.

Najpiękniejsze upominki gwiazdkowe w wielkim wyborze stanowią:

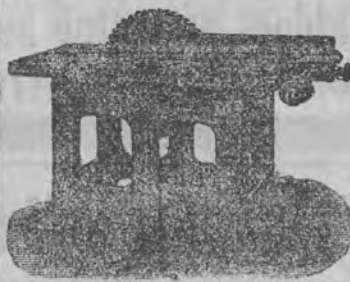

Lornetki najnowszych fasonów od 4 rb. 50 kop. do 175 rb. sztuka, binokle i okulary złote, double, oksydowane, lorgnons, barometry, cyrkle, maszynki elektryczne, brzytwy i maszynki do golienia, latarnie magiczne, kinematografy, termometry, szczyrki, kompasy etc.

Duży wybór: Narzędzi chirurgicznych, środków opatrunkowych, naczyń szklanych lekarskich i chemicznych, pasów rupturowych, bind damskich (dla przymierzania których oddzielny pokój), inhalatorów, irygatorów, pończoch, oraz w. in. wyrobów gumowych.

Reparacja wszelkich manometrów kotłowych i parowych. — Instalacja dzwonek i zamków elektrycznych, telefonów, piorunochronów oraz ich konserwacja. — Ceny konkurencyjne.

4380-5-2

G. KAMMERER

Łódź, Spacerowa № 9,

Wylączna sprzedaż na Królestwo:

Maszyn do tartaków i obróbki drzewa
pierwszorz. fabryki E. Kiesling i S-ka w Lipsku.

Oprócz tego: Maszyn do strugania fornierów (Schälmaschinen). Hydraulicznych pras i t. d.

2707

Żadnej filii firma nie posiada.

Wielki wybór

angielskich materiałów

po nader niskich cenach poleca:

W. Hurwitz,

— DZIELNA № 5 —

Skład sukna i kortów.

4440-3

FABRYKA

BAMBUSOWO-KOSZYKARSKA
Walentego

Przybysza

w Łodzi, Widzowska 5,
(róg Średniej).

Nagrodzona wieloma medalami.

Specjalność: Kosze do fabryk.

Wyrabiam:

Mebłe bambusowe pluszem kryte,
Mebłe bambusowe matą kryte,
Bambusowe etażerki,
Bambusowe stoły do kwiatów,
Bambusowe garnitunki dziecięce,
Bambusowe parawany,
Bambusowe ekrany,
Kosze do podróży,
Kosze do bielizny,
Kosze do papieru, kosze walizowe,
Kosze do żywych kwiatów,
Kosze do robionych kwiatów,
Mebłe ogrodowe, mebelki dla lalek,
Koszyczki do bułek,
Kosze wszelkiego gatunku na ob-
stalunek gotowe dla pp. piekarzów.

Fabryka na Widzowskiej
№ 5 przyjmuje wszelkie obsta-
lunki, z dokładnem wykończeniem,
po możliwie najniższych cenach.

2236-23

Lombard Akcyjny

№ 31. Zachodnia № 31.

Wielki wybór: kolożyków z brylantami,
pierścionków oraz innej biżuterii. — Można
nabyć u taksatorów — po cenach realnych.

4338-3-3

4302-4

Zalecony przez pp. lekarzy
KEFIR B. PATZEROWEJ
 Łódź, Pasaż Meyera 5.
 Dostawa do domów rano i po południu. 1680

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.
 Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach aptecznych. Cena pudełka 1 rb. 2481-18-10

Pasta „CAMELIA“
 usuwa Piegę, Pryszczę, Wągrę, Opaleniznę.
 Składy: Warszawa: L. Spiess i Syn i H. Welt.
 Łódź: L. Spiess i Syn i A. Lipiński.
 Żądać wszędzie. 1626d41

Kto sobie życzy mieć zdrowe i piękne włosy to niech sobie myje głowę jedynie „Szampunem“ ze złotymi medalami. Paczka, wystarczająca na 4-5 mycia 20 kop. Żądać „Szampun“ ze złotymi medalami we wszystkich składach aptecznych i perfumeryach. Główna sprzedaż w Łodzi u D. MARKUSA, Cegielniana № 49. Reprezentacja na całą Rosję: 4064-6-6.
H. NEUMANN, Łódź—Piotrkowska 89. Tel. 16-20.

GLYCEROPHOSPHATE GRANULE ROBIN
Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'A
 GLYCEROFOSFAT WAPNIA I SODY
 Stosowany w szpitalach paryskich
 Wzmocniający system nerwowy
 Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko neurasteni, przecięciu umysłowemu i t. p.
 Przyjemny w smaku łączy się w małej ilości mleka lub wody.
 Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek.
 Wstrzegać się bezwartościowych nastawnościw.
 Sprzedaż w aptekach i w większych składach aptecznych.

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej.
 Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 kop. Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztywne i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych.
 Gutzmana Elifkir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 3. 2573

Pracownia Gorsetów „MARTY“
 ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA № 130, parter, m. 14.
 POLECA:
 Gorsety wykonane według najnowszych modeli paryskich od najskromniejszych do najwytworniejszych z materiałów krajowych i zagranicznych — po cenach umiarkowanych. 1303r

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI
M. LENTZ, Widzewska 77.
 Na telefon 14-36.
 Przeprowadzki w mieście i do wszystkich miejscowości w ścisłej bez przesładowania.
 Opakowanie i przechowywanie mebli.
 Dostawa i odstawa towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpałowego. Przewożenie kas ogniowatwych. 1077

ŚWIATŁOLECZNICZY i ROENTGENOWSKI GABINET
D^{ra} S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.
 Krótka № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — Elektroliza (radykalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny według prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Kaustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze.
 Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.
Ogólnie znana lecznica chorób zębów
 lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
 Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
 Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
 Reperacje i przeróbki sztucznych zębów NA POCZEKANIU.
 Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.
 Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy

D-rów L. Falka, Z. Gołca, i St. Jelnickiego

Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.
 Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—1 pp. i od 7—8: w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2} do 1^{1/2} po południu.
 Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tannenbaumowa w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5^{1/2} — 6^{1/2} po południu. 1733r

Lecznica D^{ra} A. Steinberga

BENEDYKTA № 3,

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.
Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.
Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonalizacja. Stosowanie prądów stałych, przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.
Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad). 137r

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reperacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d160

Dr. Fr. Łukasiewicz
 Stara-Zarzewka № 36, róg Sosnowej.

Choroby żołądka i kiszki, wewnętrzne i dziecięce. Przyjmuje do g. 11 rano i od 3 ej do 6-ej po poł. 2209r

Dr. Feliks Skusiewicz
 Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.

Przyjmuje od 9—10^{1/2} rano i od 4—8 po poł. Paźe od 4—5. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. Edward Mittelstaedt
 mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
 przyj. od 8—9^{1/2} r. i od 5—6^{1/2} pp.
 Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429—r

Dr. B. DONCHIN
 Specjalista chorób oczu
 ul. Zielona Nr. 11.
 Przyjmuje od 9—12 i od 4—7 pp.

Dr. E. Sonnenberg
 Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
 CEGIELNIANA 14.
 Od g. 11—1 i 4—7^{1/2} w. 76r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
Przyjmuje od godziny 8 — 1-ej w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia
Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 5.

Dr. A. S. Tenenbaum
Chor. wewnętrzne i dzieci.
(Choroby żołądka i kiszek).
Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 8—9 r. 13—4 1/2, pp. 3542r

Dr. Aronson
Akuszerya i choroby kobiece.
mieszka obecnie Pasaż Hajera i róg Piotrkowskiej.
Godz. przyjęcia: 9—11 rano i od 5—7 pp., w niedziele 11—1. 1218r

Dr. Ładysław Michalski
akuszerya i choroby wewnętrzne.
Mieszka obecnie: PIOTRKOWSKA № 84.
Przyjmuje do 10 rano i od 4—6 po południu. 2415r

Specjalista chorób włosów, skórnych (płagi i pryszczki na twarzy) i wenerycznych (syphilis)
Dr. S. SZMITKIND
ŚREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.
Przyjmuje od 8 do 2-ej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

Dr. med. Z. GOLC
Choroby skórne i weneryczne.
Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęcia: od g. 9—12 i od 5—7, dla pań od 4—5, w niedziele i święta od 10 do 2 ej. 1877

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA
CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE I WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 11—1 i od 6 1/2—8. 3547—r

Dr. Wacław Bernard
BENEDYKTA № 9.
Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych.
(9—12 r. i 4 1/2, — 7 1/2, wiecz.) 1761-r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisł. Piekarski
PIOTRKOWSKA № 115
Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331—r

Dr. H. Sadkowski
przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek).
Codziennie do 9 rano i od 5 do 7-ej po poł. 2560r

Dr. I. Silberstrom
Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe, skóry i włosów. Usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8—8 1/2, r. od 12—2-ej po południu i op 4 1/2—8 w Panie: 4 1/2—5 1/2, po poł. W niedziele: do 2-ej po poł. 241r

Dr. Leyberg
b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8—12; 5—8; panie 12—1. Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Dr. Bronisław Łuczycki
Andrzeja Nr. 5. 2999
Choroby nerwowe.
Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp.

Dr. med. J. Szwarcwasser
Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiana materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydział i krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7 1/2, po południu. 4072

Dr. H. Szumacher
choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8—10 1/2, i od 6—8. Po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. med. W. Kotzin
Ulica PIOTRKOWSKA 71.
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz 9 1/2—10 1/2, r. i od 4—6 pp 2019-

Dr. Ark. Goldenberg
ul. Nawrot № 38
róg Władzowskiej. Przyjmuje codziennie od 8 1/2, do 9 1/2, rano i od 4 do 6 po poł. W niedz. i święta tylko 8 1/2—9 1/2, rano. CHOROBY DZIECI I WEWNĘTRZNE — AKUSZERYA. 1812r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
(starszy) Telef. 17-14
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 5—8 pp. 1426r

Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęcia: panowie od g. 9—11 r. 15—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. L. KLACZKIN
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY SKÓRNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOC PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—8 po poł. 1420—r

Dr. I. Lipszyc
choroby dzieci.
Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp. WSCHODNIA № 45 294

Dr. ROSENBLATT
Choroby uszu, nosa i gardła.
PIOTRKOWSKA Nr. 35.
Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 4342

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej
Dr. SŁ. LEWKOWICZ
powrócił.
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz 113

Dr. med. Aleksander FABIAN
przyjmuje codziennie do g. 10—6 rano i od 4 — 7 po południu.
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne

Dr. A. GROSLIK
powrócił.
Zachodnia 68 przy ul. Zielonej
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych.
Przyjmuje 8 1/2—11 1/2, r. i 6—8 w.; panie 5—6 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474-r

Dr. Zofja Garlicka
Akuszerya Chor. kobiece,
Nawrot 1 Telefon 10.14
do 10 rano, 4—6 po poł. 3472r

ZĘBY sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kaczką, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

Felczer W. Linka
Szpitala imienia małżonków Poznańskich
mieszka na ulicy 4138 8 Franciszkąskiej № 43.

Akuszarka A. Trenkler
Benedykta 10,
przyjmuje panie na słabość, udziela porad, dyskrecyą ścisłą; dla niezamożnych ustępstwa. Dyskrecyja ścisła. 12-r-28

AKUSZERKA Anna Lelewska
przyjmuje panie na słabość; udziela porad; dyskrecyja ścisła; dla niezamożnych ustępstwa. Ul. Główna nr. 42. 2979—3—2

Kawa żytnia "IDEAL"
bardzo pożywna, przyjemna w smaku i nie rozdrażniająca nerwów, na wystawie w Rostowie n. Donem nagrodzona złotym medalem. Sprzedawca w lepszych sklepach kolonialnych i składach aptecznych. 3858

Wyrób miejscowy Botalina
do czyszczenia obuwia
W przedzi 10 lat wypróbowana i doprowadzona do doskonałości.
Spróbujcie!
Żądajcie wszędzie! 4164 16

Zakład mój Fryzyerski
23 PIOTRKOWSKA 23
na sezon zimowy uzupełniony został przez zdolnych fryzyerów męzkich i damskich, o czym mam zacyt zawiadomić W.W. Panów i Panie.
4350—6
Z poważaniem **Paweł Żdziarski.**

!! NIEBYWAŁA SENSACYJNA NOWOŚĆ !!

Woak mgnienia czyni ręce pięknymi, miękkimi i atlasowemi. Kto chce mieć arystokratyczne idealnie białe ręce zamiast czerwonych i pomarszczonych niech używa prawdziwe nieszkodliwe Brazylijskie Mydło ANGELODA-KOSTA w postaci śnieżnie białego wonnego kremu. Dostać w aptekach i w składach aptecznych po 75 kop. za pudełko. Ogólne uznaniem!

DOBRE I TANIE WINA
wspaniałe gatunek à la Mosel 60 kop., à la Tokay, słodkie 75 kop., polecają składy win **Ch. B. CERN**, ANDRZEJA № 11 róg Spacerowej dom Jezierskiego; Piotrkowska № 189 róg Karola około Salwy; Nowo-Zarzewska № 24 róg Kruczej dom własny. Telefon 13-01.

"TELEFONIN" 4078—3—2
DO DEZYNFEKCYI MIKROFONU I SŁUCHAWKI PRZY APARATACH TELEFONICZNYCH POLECA FABRYKA
L. STOLKIND & Co w Moskwie
Towarzystwa

NA GWIAZDKE! Dziecinne garnitunki, damskie kołnierze, muftki, czapki, kapelusze pluszowe męskie, czapki kortowe na walcie, skórki karakulowe. — CENY NIZKIE. —
Poleca **E. AJFER**, ul. Piotrkowska Nr. 9. Obstalunki i reparacje na miejscu w pracowni. 4368 3 2

Dla Pań, dbających o swoją Urodę i młodzieńczą świeżość cery poleca się jedyny specjalny kosmetyk
CREM VENUS
St. Górskiego,
usuwający znajdujące się pod naskórkiem plamy, przyszcze i liszaje.
Piegi, Liczne podziękowania. Cena 60 k. i rb. 1.20.
Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. 2609—10—5

Niema lepszego środka, jak niezrównane
MYDŁO „FLORA“
4062 5-2 D. HARTMANN w WIEDNIU

przeciw piegom, suchym i mocnym liszajom, wągrom, przyszczeniu, łuszczeniu się i nieczystości skóry. Tysiące podziękowań! Po kilkurozowym użyciu zadziwiający rezultaty. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Prawdziwe tylko w czerwonym opakowaniu i z podpisem wynalazcy „D. Hartmann, Wien“, i z powyższym rysunkiem. Cena kawałka wystarczającego na kilka tygodni 75 k., mn. kaw. 50 k

Starsza panna z magazynu pani Kohn otworzyła
MAGAZYN UBIORÓW DAMSKICH „Modestia“
4436
Łódź, Piotrkowska № 121—front, II-gie piętro.

Wydawnictwa Gwiazdkowe Gebethnera i Wolffa

NOWOŚCI 1910 — II T.

- Rb. k.
- Album Henryka Siemiradzkiego** z 93 ilustrac. w tekście, 10 heliogramami, dwoma kolorowymi facsimilami szkiców olejnych i portretem, z tekstem St. Lewandowskiego. Wydanie wytworne w 4-ce, w ozdobnej oprawie, brzezi złocone. Wydanie 2-gie 12.—
- Amicis Edmund.** Serce, książka dla chłopców, przekład M. Konopnickiej, wydanie wytworne na papierze welinowym, ozdobione 20-ma ilustracjami. Wydanie 2-gie rb. 1.80. W ozdobnej oprawie 2,40
— Wydanie popularne z ryciną karton —.80
- Brzeziński Mieczysław.** Moje wakacje na wsi; z licznymi ilustracjami w tekście karton 1.20
- Bukowiecka Zofia.** Dzieci Warszawy, opowiadanie dla młodzieży, wydanie 2-gie, z 8-ma rysunkami, karton 1.20, w oprawie 1.50
— Królowa Morza. Z listów Jaskółki przepisała... karton 1.40 w oprawie 1.70
- Chrzęszczyńska Jadwiga.** O tem, co się niedys działo. Opowiadania z historii Polski. I. Wydanie 2-gie, znacznie rozszerzone i powiększone, z licznymi ilustracjami w tekście; kart. 1.20 w oprawie 1.50
— Promyki. Opowiadania dla dzieci, wydanie nowe, ozdobione 24-ma obrazkami karton 1.— w oprawie 1.30
- Gask Liliana.** W szkole przyrody. Opowiadania dla młodego wieku. Przetłumaczył z angielskiego Stefan Barszczewski; z 12 ilustracjami, karton 1.20 w oprawie 1.50
- Konopnicka M.** Pan Balcer w Brazylii. Poemat. W oprawie w płótno 4.— w półskórek 4.80
- Morawska Zuzanna.** Na zgliszczach Zakonu. Powieść historyczna dla młodzieży, z 9 rycinami St. Bagieńskiego; kart. 1.30; w oprawie 1.60
- Sadowska Antonina.** Obrazki dla dzieci od lat pięciu do siedmiu, wydanie 2-gie z 20-ma rycinami Konstantego Gorskiego, karton 1.—
- Sienkiewicz H.** Krzyżacy, wydanie popul. w 500-tną rocznicę Granwaldu. 4 tomy 1.20; w oprawie w jeden tom 1.60
— Quo Vadis? z 20 heliogramami według obrazów Piotra Stachewicza. Wyd. wytworne w 4-ce większej w ozdobnej stylowej oprawie ze złoceniami. Wydanie 2-gie 15.—
- Swift Jonatan.** Podróże Galiwera, w układzie dla młodzieży, wydanie 3-cie, z 8-ma rycinami. Przekład C. Niewiadomskiej karton 1.— w oprawie 1.30
- Urbanowska Zofia.** Księżniczka. Wyd. 4-te, z 12 ilustracjami, karton 1.20 w oprawie 2.—
- Warnkówna Jadwiga.** Pieśń wieczorna. Piętnaście powiastek dla dzieci do lat 10-14, z licznymi ilustr. karton 1.20, w oprawie 1.60
- Weryho Marya.** Co mi powiesz? powiastki dla małych dzieci, z 58 rycin. Wydanie drugie karton —.75
— Nacia na pensji. Opowiadanie dla dzieci od lat 10 — 12, z 6-ma rysunkami — A. Duninówny karton 1.—
— W ich świecie. Powiastki dla małych dzieci — (w druku).

KATALOG SZCZEGÓŁOWY WYDAWNICTW GWIAZDKOWYCH

przesyła się na żądanie bezpłatnie.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

4298-3-2

LALKI

nadeszły

Sprzedaje po cenie fabrycznej

A. SPODENKIEWICZ

Konstantynowska 26.

3041-5-1

Nauczyciel muzyki 4402
patent Konserwatorium Warsz., udziela lekcji na fortepianie, skrzypcach, teorii, zbiorowo i pojedynczo, a także przyjmuje Stowarzyszenia śpiewacze Ulca Konstantynowska № 23 m. 5 i w Pabianicach ul. Letnia № 27 m. 8.

Szkoła rysunkowa Jerzego Lemana

Model żywy. Oddział dla dzieci. Oddział dla rzemieślników z nauką technicznego rysunku. 2841
Południowa 2 III piętro.

EGZYSTUJĄCA OD LAT 20 W ŁODZI
Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY D. Mazurkiewiczowej
z dnem 1 października r. b. przeniesiona została na ulicę **Przejazd 16, m. 24.**
Przyjmuje się uczennice.
Ulica PRZEJAZD Nr 16.

Dom. Głuchów

poczta Dobra, st. kolejowa Kościółki, telefon na miejscu — ma na sprzedaż 30 gotowych

wieprzy.

Przeciętna waga 350 funtów. 4392-2-2

Biaro przepisywania na maszynie pod firmą „Pośpiech” przyjmuje roboty w czterech językach, wykonywając takowe dokładnie. Nauka pisanania na przystępnych warunkach. **Ul. Piotrkowska 103, m. 33a.** Od 10 do 1 przyjmuje roboty **BIURO NAUCZYCIELSKIE** pani Adamowiczowej; w tym samym domu. 2769

Władysław TYC
korektor instrumentów różniących.

posiada na składzie stare skrzypce po cenach przystępnych od rubli 15—30, 40, 50, 70, 100, 200 i smyczki. Struny francuskie.

Placowa Nr. 11
m. 27. 4400 5 2

K. Szefer

Niniejszem mam honor podać do wiadomości Szanownej mojej klienteli, iż sklep galanteryjno-rękawicznicy zamieniłem na

SPECYALNY

Magazyn Rękawicznicy

przytem urządzam

zupełną wyprzedaż

różnych pozostałych towarów galanteryjnych, jak krawatów, spinek, szelek, portmonetek, portfeli, chustek i t. p.

3045 Z poważaniem **K. SZEFRER.**

Piotrkowska № 61.

Nieodwołalnie tylko do 1 stycznia 1911 r.

trwać będzie wyprzedaż wszystkich moich towarów na składzie, odpowiednich na palta i garnitury męskie oraz kostiumy damskie. Duży wybór resztek. Ceny jak najniższe.

G. Rimpel

Skwerowa 16.

3886-10-8

Zjednoczone Fabryki Wyrobow Ogniotrwałych

dawniej **C. KULMIZ**

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: **Saarau** pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: **Markt-Redwitz** w Bawarii i **Halbstadt** (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Dinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów. — Robotników obecnie około 1500.

REPREZENTANT na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź—Pasaż Szulca 3,
Telefon 547. 2905r3

Przejazd 12. „Stefanów” Przejazd 12.

Nowo otworzony zakład ogrodniczy i sklep kwiatowy. Przyjmuje obstarunki na bukiety, wiązanki i wieńce. Ubiera stoly na przyjęcia i bale. Sprzedaje kwiaty doniczkowe własnej hodowli, których posiada duży wybór. Dekoruje sale, kościoły, balkony. Urządza ogrody. Wynajmuje rośliny na stałe podług umowy. Wogóle przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres ogrodnictwa wchodzące.

Przyjmuje zamówienia na owoce i jarzyny.

— Otrzymał z zagranicy 200 sztuk roślin dekoracyjnych. —
3726-10-5 **Stefan ymkowski.**

BAŁUCKIE TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU

w Bałutach pod Łodzią, ul. Zgierska 64,

załatwia następujące, ustawą przewidziane, operacje bankowe:

- dyskontuje członkom Towarzystwa weksle handlowe;
  - udziela członkom Towarzystwa pożyczki pod zastaw papierów procentowych publicznych;
  - uskutecznia kupno i sprzedaż papierów publicznych;
  - inkasuje weksle, wylosowane papiery i kupony; e) wydaje przekazy na różne miejscowości Rosji i zagranicy;
  - przyjmuje wkłady pieniężne od członków Towarzystwa i od osób obcych i płaci od 4% do 6%;
  - asekuruje 5% rosyjskie pożyczki premialne od amortyzacji.
- Biuro otwarte w dni powszednie od 10 rano do 3 pp. 1561r40

Skład win M. D. OKOJEWA

ulica Dzielna № 11.

Podaję do wiadomości Szanownej Publiczności, że otrzymałem wielki transport win z czystego soku winnego nie falsyfikowanego. Ceny nadzwyczaj umiarkowane: kop. 40, 50, 60, 80, rb. 1.00 i 1.50. Wina węgierskie i francuskie od rb. 1.25 do rb. 3.00. Wódki słodkie, koniaki ruskie i zagraniczne różnych marek. Otrzymałem również wino z gron winnych absolutnie bez alkoholu. Ktoby zecheiał wina bez alkoholu, proszony jest o żądanie takiego wina, gdyż na składzie posiadam i wiele gatunków innych win. Kto chce mieć zdrowy żołądek, powinien pić wino № 7 czerwone słodkie, nadzwyczaj przyjemne w smaku, które było stosowane przy kuracji chorób żołądkowych w lazarecie w ciągu 1909 roku z nadzwyczajnymi pomyślnymi rezultatami. Dobroć wina tego jest zaświadczona przez starszego lekarza № 69 i pieczęcią rządową.

Oliwa do lampek i soplaki mego wynalazku palą się we wszystkich domach. 1 funt 20 kop., knotki darmo. Oliwę również można nabywać w składach: Konstantynowska 13, Franciszkańska 80, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Kałna 52, Przędzalniana 56 i Sosnowa 3. 328

BOGUSŁAW HERSE

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 150.

FUTRA

GOTOWE ŻAKIETY, PŁASZCZE LUTROWE, KARAKUŁOWE, NURKOWE.
GOTOWE STUŁY, KRAWATY, BOA, PELERYNY I MUFKI FUTRZANE,
STROJNE OKRYCIA WIECZOROWE — OSTATNIE MODELE PARYSKIE.

3025

FUTRA CENNE

SPECYJALNOŚĆ PIĘKNYCH SOBOLI SYBERYJSKICH: stale na składzie duży zapas surowych skurek, z których wykończane są na zamówienia stuły, krawaty, mufki, peleryny i płaszcze wykonane wykwiśniętą miękką robotą paryską.

NAJPIĘKNIEJSZE PODARUNKI GWIAZDKOWE,

Kto przynosi światło, pociechę i wesołość do waszego domu? — Gramofon z najlepszą udoskonaloną płytą „Janus-Record”. Gdzie ich brak — jest ciemno i smutno! — Co uszlachetnia duszę i wzbudza dobre instynkty w sercach waszych dzieci? — Stanowczo muzyka! Więc kupujcie instrumenta i aczcie się grać. **Zwycięstwo płyt „Janus” jest zapewnione!**

Precz z szumiącymi i niewyraźnymi płytami.

Żądajcie wszędzie!

Precz z szumiącymi i niewyraźnymi płytami.

Jedynie ulepszonych i odpowiadających swemu zadaniu najlepszych płyt do gramofonów „Janus-Record” z marką fabryczną dwugłowie.

Co miesiąc nowy repertuar.

Wyciąg polskich płyt z repertuaru grudniowego 1910 — już do nabycia.

- 604 (2931. Gwiazdka dla grzecznych dzieci.
- (2943. Pod Twoją Obronę...
- (2939. Boga Rodzica — hymn z bitwy pod Granwaldem.
- 607 (2942. Marsz Sokołów z chórem.
- (2535. Bóg zawitał — kolenda.
- 589 (2538. Hej! bracia, czy wy śpicie — kolenda.
- (2539. Gdy się Chrystus rodzi.
- 390 (2536. W żłobie leży.
- (2995. Tysiąc walecznych.
- 584 (2968. Na pustym stepie — damka z Dalekiego Wschodu.

- 585 (2967. Damka z drogich nam stron.
- (2992. Narodowiec.
- (2526. Marsz z roku 1831.
- 347 (2546. Stracone szczęście.
- (2977. W cyrku.
- 592 (2911. Jazda na statku na Bielany.
- (2828. Kawalerski oberek) harmonia z klawiszami.
- 575 (2973. Oberek z Grochowa)
- (2802. Dwie piękne warszawianeczki — polka.
- 572 (2798. Polka-chrabąszcz.

Wyjątki z oper i najnowszych operetek w śpiewie i orkiestrze, jako: Rozwódka, Hrabia Laxenburg, Cygańska Miłość i zadziwiający komiczny repertuar kłownów „Bim-Bom” i wiele in. śpiewów i orkiestr.

Wielki Wybór Gramofonów ulepszonych i instrumentów muzycznych — po cenach fabrycznych.

Żądajcie szczegółowych katalogów płyt Janus-Record w polskim, rosyjskim i niemieckim językach. Wstrzegajcie się falsyfikatów. — Każda oryginalna płyta Janus zaopatrzona marką „Dwugłowie”, na zielonej etykiecie.

Skład wyrobów Akc. Towarzystwa Janus-Record

4410

H. Schönwitz, Piotrkowska 128.

NA RATY

tygodniowe lub miesięczne

każdy może od nas otrzymać po cenach fabrycznych: Oryginalne amerykańskie wyżymaczki do bielizny, Maszyny do szycia, Maszynki do gotowania „Primus“, Maszynki do mielenia mięsa, Gramofony i Płyty, Łóżka żelazne i niklowane, Materace tapicerskie i siatkowe, Umywalnie z przyborami, Nakrycie stołowe platerowane, Różne meble drewniane, Lustra, Dywany, Chodniki, Linoleum, Portyery, Kołdry, oraz różne sprzęty do domowego użytku.

CENY STAŁE **M. ROSEN p. f. AMERICAN**
Lódź, Nawrot № 14.

4426

WIBACZNOŚCI ORKIESTRJOŃY
i pianina automatyczne.

ORKIESTRJOŃY do zładzenia nasładają orkiestrę 5 do 20 ludzi.

Orkiestrjony przynoszą wielkie zyski, które w krótkim czasie pokrywają koszt nabytego instrumenta. Orkiestrjony sprawiają, że ruch w restauracjach, kawiarniach, traktierniach itp. lokalach zwiększa się kilkakrotnie. Nie zwlekajcie! Najmniejsza zwłoka pociąga za sobą znaczne straty. Zamówienia przyjmujemy i katalogi ilustrowane przesyłamy franko i gratis wyłączny przedstawiciel

ZDZISŁAW RYLSKI
Aleja II № 35, Częstochowa. Telefon 95.
Ceny i warunki przystępne!

II Solidne wyroby czeskie II

4180 5 2

Wyższa szkoła kroju i szycia

„JÓZEFINY“

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Lódź, Piotrkowska № 23.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Grantowna nauka pasowania, mierzenia i apinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Specjalny oddział artystycznego haftu i rysunków. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczenice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. **Na miejscu duży wybór manekinów.**

Przyjmuje się obstalanki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 3456r

Ceny niskie—lecz stałe.

Kto jeszcze nie kupił

MATERIAŁU NA UBRANIE:

palto, pokrycie futra, kostyum,
na bieżący sezon zimowy,
a chciałby skorzystać z taniego źródła
kupna, proszony jest o odwiedzenie nas.

Polecamy przedniejsze męskie ma-
teryale i damskie sukna z firm:

Leonhard, Woelker i Girbardt — w Łodzi.

A. Ernst — Zgierz.

Swatek — Zgierz.

H. Landberg — Tomaszów.

Zintenhofer — Manufaktura sukienka.

Skład Materiałów Wełnianych
G. A. Restel i S-ka

Piotrkowska Nr. 165, róg Anny.

2983

Ceny nasze są notowane za arszyny i łokcie.

DZIS I CODZIENNE

THE ENGLISH SKATING-RINK

przy ul. Olgińskiej Nr. 14.

4 seansy dziennie.

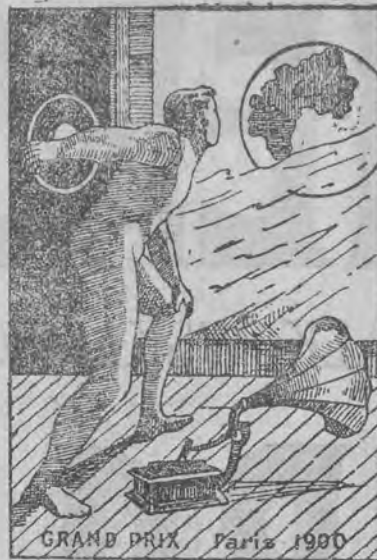
Popisy wszechświatowego championa Skatingu M-r A. L. Turnora z Angli.

W Niedzielę dnia 18-go Grudnia odbędzie się seans dzienny od 10½ do 1-ej po poł. dla młodzieży szkolnej z nagrodami w książkach za najlepszą jazdę

P. S. Przy Skating-Rink'u projektuje się klub wrotników. Życzącym zapisać się wszelkich informacji udziela się na miejscu.

4450-2

Z poważaniem **Dyrekcya.**

NIE KUPUJCIE gramofonów o ostrej stalowej igle.

Nie kupajcie do waszych gramofonów więcej płyt, które należy grać ostrą igłą, bo ostra igła wstrętnie drapie i niszczy płyty zbyt szybko—bo każdy **dobry gramofon** da się przerobić na **Pathéfon**, albo na **Pathéfon-Gramofon**, to jest na aparat, który pozwala grać jedne i drugie płyty.

Kłopotliwą i kosztowną **zmianę igieł** usuwają kategorycznie **Pathéfony i płyty Pathé**, których cena w stosunku do wielkości 28 c/m, jest bardzo niska, bo wynosi bez względu na artystę: jednostronne 28 c/m. rb. **1.00**, dwustronne 28 c/m. rb. **1.75**, dwustronne 24 c/m. **1.20**.

KUPUJCIE tylko PATHÉFONY i PŁYTY PATHE

Cena aparatów:

20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 65, 75, 80 i 120 rubli.

PATHÉFONY dostać można we wszystkich lepszych składach instrumentów muzycznych i u przedstawicieli.

Główny skład na Królestwo Polskie:

ADAM KLIMKIEWICZ, Warszawa, Wierzbowa 8. 4334

UWAGA!

Oryginalne Pathéfony i płyty Pathé

poleca w dużym wyborze

Specjalny skład **PATHEFONÓW** w ŁODZI,

ulica **DZIELNA** № 20.

4470-3-1

MODNE CZESANIE. **Antonina Schultz.**

Roboty około włosów zawsze w najświeższym stylu. Mycie głowy, fryzowanie, masaż twarzy i pielęgnowanie rąk (manicure). Nowe fryzury bez podkładek. Ul. Wschodnia № 39 m. 15, róg Południowej.

Młode damy, które chcą zawodowo wyczyć się fryzowania i pracy około włosów, otrzymają grantowną naukę nawet i w godzinach po 8-ej wieczorem. 3910-5-3

1045. **OBWIESZCZENIE.**

DYREKCJA
Towarzystwa Kredytowego
Miasta ŁODZI.

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 1/14 grudnia r. b. o godzinie 10-ej zrana odbędzie się w sali posiedzeń, w domu Towarzystwa, losowanie do amortowania listów zastawnych Seryj III, IV, V, VI, i VII na ogólną sumę Rb. 451,000.

Łódź, d. 7 Grudnia 1910 r.

4454

TECHNICZNE ARTYKUŁY,

Armatury, Narzędzia,
Rury do gazu i wody.

Rury świdrowe.

Tokarnie i wiertarnie.
Stal narzędziowa i spawalna.

Zelazo, Blachy.

Druć, Sruby i Gwoździe.
Metale.

Ma zawsze na składzie

4446

KAROL SOMYA

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA № 192.

Meble

z salonu, sypialnego, gabinetu i stołowego, obrazy, lampy, gramofon, oraz różne drobne rzeczy sprzedam za bezcen. Nawrór 44. m. 3. 3007-12-8

Do Warszawy przyjazdy zbyteczne.

Zakładanie sprawunków w firmach rolniczych, handlowych, przemysłowych, interesów w biurach, zleczeń u osób prywatnych. Warszawa, Rakowski, Żorawia 45. 2889-6-4

Na Raty

tygodniowe, miesięczne, na wkłosa i za gotówkę największy wybór konfekcji damskiej poleca Magazyn „LOUVRE“, Cegielniana № 37, vis a vis Teatru „Urania“. 4404-4-3

ZAKŁAD

GIMNASTYCZNY

Surowieckiego

Ul. MIKOŁAJEWSKA № 29.

Gimnastyka szwedzka dla Pań, Panów i dzieci 4422-12

4 fotografie
75 kop.!

Wykonywa się w 20 minutach Elektri-Momentalna fotografia „EXPRESS“, ŁÓDŹ, Piotrkowska Nr. 35. w podwórzu, parter. Zdjęcia wykonywane są w dzień i w nocy, od godz. 10 rano do 10 wieczorem. 4262-3-2

WARSZAWSKIE AKCYJNE TOWARZYSTWO POŻYCZKOWE LOMBARD

Filia I ulica Zachodnia № 31, Filia II ul. Pasaż Majera № 11, Zawiadamia, że w miejscowej sali licytacyjnej, przy ul. Zachodniej № 31, w d. 29 grudnia 1910 r. (11 stycznia 1911 r.) i dni następujących odbywać się będzie **licytacja** na sprzedaż zastawów (z obydwóch filii), we właściwym czasie nie prolongowanych; podczas trwania licytacji prolongata zastawów, na sprzedaż wystawionych, miejsca mieć nie będzie.

Wykaz № № zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w gazecie „Rozwój“. 4346